

LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

Nr 117
JUNI 2009

UTGIVEN AV: SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN I SAMARBETE MED:

DANSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN | FORSKARE OCH INGENJÖRER MOT KÄRNVAPEN | SVENSKA TANDLÄKARE MOT KÄRNVAPEN

The Non-Proliferation Treaty Preparatory Committee i FN, 4-15 maj.

”Stämningen helt annorlunda än vid tidigare Prep- och Revcoms”

Läs rapporter från SLMK:s representanter i New York

SUMMARY IN ENGLISH

“Previously we spent much of our time criticizing bad decisions in nuclear weapons issues. Now, with Obama, we can use our energy to support a strong commitment from the President to create a nuclear weapons free world.” This conclusion from one of Claes Andreasson’s interviewees in his article on President Obama’s nuclear weapons policy depicts well the great change that has taken place in the US. A number of decisions already signed by the president show that the change of direction is not just words.

IPPNW students feel the change strongly. In a meeting in New York with PSR-students under the theme of *Prescription for a Healthy and Secure Planet*, the hope created by President Obama and his administration imbued all the proceedings as reports Andreas Tolf, SLMK-representative at the meeting. One of the lecturers, Joseph Cirincione, author of *Bomb Scare* and

President of *Ploughshares Fund*, pointed out that American leaders now talk about achieving (instead of striving for) a nuclear weapons free world. Words matter!

The enthusiasm at the students’ meeting in New York, however, was somewhat tempered by the North Korean long range missile test taking place at the time of the meeting. But do we really need to worry that much? In this number Gunnar Westberg presents an article on North Korea, posing questions like “what is there really to worry about?” and “in which ways have North Korea broken international treaties?” Gunnar rhetorically asks if the real threat is not the two nuclear superpowers holding the whole humanity hostage by keeping a large number of their nukes at hair trigger alert.

An issue much debated over the years is the connection nuclear power – nuclear weapons. During a recent European-

Russian IPPNW conference, Finnish expert on nuclear safety, Tero Varjoranta held a lecture on the verification of the non-proliferation of nuclear weapons. As can be read in the report from the conference, Gunnar Westberg put a straightforward question after the lecture: “Can we have a world with nuclear power but without nuclear weapons”. Mr Varjoranta’s answer was as straightforward: “Yes, we can”. However, a contrary view on this matter was heard from the audience.

Using thorium instead of uranium in nuclear reactors has been talked of as one way to solve the nuclear safety problems. Stefan Björnson, member of our sister organisation Swedish Scientists and Engineers against Nuclear Weapons, in an article concludes that thorium reactors do have some advantages. But the risk of waste products being used for making atomic bombs still remains.

Jan Larsson, Ulf König

DLMK/SLMK – presentation

Läkare mot kärnvapen är en kvartals-tidskrift som ges ut av föreningen **Svenska läkare mot kärnvapen (SLMK)** och **Danske læger mod kernevåben (DLMK)**. SLMK har ca 3000 läkare, medicinstudenter och stödpersoner som medlemmar; DLMKs medlemsantal är ca 350. Föreningarna är de svenska och danska grenarna av **International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW)** med ca 150 000 läkare i ca 50 länder som medlemmar. SLMK, DLMK och IPPNW är politiskt och religiöst obundna organisa-

tioner med målet att avskaffa kärnvapnen genom att sprida saklig information om kärnvapnens medicinska effekter. IPPNW har huvudkontor i Boston och leds av två ordföranden (“co-presidents”).

Författaranvisningar

Redaktionen välkomnar manuskript som behandlar SLMKs/DLMKs arbetsområde. Bidragen tas helst emot via e-post, som bifogat Worddokument. Det går även bra att skicka texten på diskett/cd. Bifoga gärna foton, allrahelst digitala bilder med hög upplösning. Papperskopior går också bra. Fäst inga gem på foton och skriv in-

get på dem, ej heller på baksidan – sätt istället en nummeretikett på baksidan och bifoga bildtext separat. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera och korta bidragen. Tiden från manusstopp till post-distribution har kortats till en månad för att tidningens innehåll ska bli färskare. Detta kräver att **tidpunkten för manusstopp iakttas strikt**.

Från redaktörerna:

Omslagsbilden är tagen av Klas Lundius under den pågående förberedelsekonferensen inför nästa års NPT i New York. Läs på sidan 16 och på baksidan. Mer om NPT i nästa nummer.

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN
Informationsblad nr 117, juni 2009
ISSN: 1400-2256 Upplaga: ca 5 000 ex

Ansvarig utgivare: Jan Larsson | Linnég. 2 H, 753 32 | UPPSALA
Tel 018-14 62 12 | E-post: jan.larsson@slmk.org

Red för detta nr: Jan Larsson och Ulf König

Tryckeri: AM-tryck & reklam i Hässleholm | 0451-38 49 50

Grafisk red. & formgivning: AM-tryck & reklam i Hässleholm | 0451-38 49 50

Manusstopp för nästa nr (118): 1 september, 2009

Manus till nästa nr skickas till: Jan Larsson (adress ovan)

Prenumerationsärenden handläggs av kansliet i Perstorp, adr se sid 3. Tryckt på miljögodkänt papper.

Utgivningsplan

Nr	Manusstopp	Distribution
118	1/9 -09	oktober
119	1/12 -09	januari
120	1/2 -10	mars
121	1/5 -10	juni

AKTUELLA SLMK-ADRESSER M.M.

SLMKs ordförande

Jan Larsson Linnégatan 2H, 753 32 Uppsala,
tel 018-14 62 12, mobiltel 0730-722 588
e-post: jan.larsson@slmk.org

Kanslichef

Klas Lundius | Håkantorpsmölle | 284 91 Perstorp
Tel: 0435-351 58
Mobiltel: 070-520 83 58
E-post: klas.lundius@slmk.org

Medlemsreg o bokföring

Margareta Gustafsson
Tel: 0435-351 58
E-post: margareta.gustafsson@slmk.org

Kansli för Stockholmsregionen

Annika Rådberg | Svenska Läkarförbundet
(Villagatan 5) | Box 5610 | 114 86 Stockholm
Tel: 08-790 33 05
E-post: annika.radberg@sif.se

Läkarfonden för Förebyggande av Kärnvapenkrig

Postgiro: 90 10 90 – 1
Bankgiro: 901 – 0901

Medlemsavgift 2009:

290 kr resp 100 kr (stud), sätts in på:
pg 90 10 90 – 1 eller
bg 901 – 0901
Prenumeration på "Läkare mot kärnvapen" ingår.

SLMKs hemsida:

www.slmk.org

IPPNW:s hemsida:

www.ippnw.org

* * *

Landsnummer – telefon:

Sverige: 0046 -
Danmark: 0045 -

AKTUELLA

DLMK-ADRESSER:

Se sid 22

INNEHÅLL NR 117

Ledare Utnyttja medvinden! <i>Jan Larsson</i>	4
INTERNATIONELL UTBLICK <i>Inge Axelsson</i>	5
USA-optimism om kärnvapenfri värld <i>Claes Andreasson</i>	6
Vad bråkar Nordkorea om? <i>Gunnar Westberg</i>	8
Inför valet till Europaparlamentet den 7 juni <i>Meit Krakau</i>	9
Fred, hälsa och kunskapsförmedling – hur hänger det ihop? Studenterna har svaret! <i>Åsa Lindström, Wenjing Tao, Andreas Tolf</i>	10
Kan torium ge riskfri kärnkraft? <i>Stefan Björnsson</i>	12
Rapport från PrepCom i New York <i>Emma Rosengren, Johannes Eldblom och Klas Lundius</i>	15
Nuclear Weapons, Violence and Health IPPNW-konferens Helsingfors 24-26 april 2009	16
Styrelsemöte för IPPNW i Helsingfors <i>Gunnar Westberg</i>	18
Amerikanska studenter hoppas på Obama <i>Andreas Tolf</i>	19
Minnesord Sven Hellman	20
FILMRECENSION – The Strangest Dream <i>Emma Rosengren</i>	22
SLMK:s STYRELSE 2008 – 2009	23
Bättre stämning vid NPT prepcom i New York i år Lägesrapport från SLMK:s delegation i FN <i>Emma Rosengren, Johannes Eldblom och Klas Lundius</i>	24

Utnyttja medvinden!

Nuclear Weapons Convention är nu en realistisk möjlighet

Kvinnor och ungdomar har alltid spelat en framträdande roll i arbetet för fred. Det gäller också kampen mot kärnvapnen. Några exempel är kvinnorna vid Greenham Common, ungdomarna i Faslane och IPPNW-studenternas projekt *Nuclear Weapons Inheritance*. Samtidigt har vi fått höra om och om igen från höga beslutsfattare, politiker och militärer – nästan alltid män – att kärnvapnen är viktiga för säkerheten i deras länder, att totalt avskaffande av kärnvapnen är en naiv och orealistisk tanke och att risken för att kärnvapnen kommer att användas är liten.

Ny syn på kärnvapen bland f.d. makthavare

Till kvinnorna och ungdomarna har de senaste åren sällat sig pensionärerna. Det första tecknet kom för två år sedan, då en grupp pensionerade amerikanska höga beslutsfattare skrev artikeln "A World Free of Nuclear Weapons", publicerad i Wall Street Journal i januari 2007. De fyra männen, tre f.d. ministrar (George P Schultz, William Perry och Henry Kissinger) och en f.d. ordförande i senatens försvarsutskott (Sam Nunn) hävdade att det är både nödvändigt och möjligt att avskaffa alla kärnvapen i världen. De fyra följde ett år senare upp med en artikel i samma tidning med samma budskap: alla kärnvapen måste skrotas. Flera andra pensionärer har följt efter, män som lämnat sitt arbete i beslutsfattande positioner och som på äldre dagar

fått en förändrad syn på kärnvapen. Kanske är det barnbarnen som gett dem en mera kvinnlig syn på världen med större ansvar för kommande generationer. I januari 2009 kom i *Frankfurter Allgemeine Zeitung* en artikel med rubriken "Für eine atomwaffenfreie Welt" skriven av fyra f.d. höga tyska politiker av vilka den mest kände är förre västtyske förbundskanslern Helmut Schmidt.

"Change" – inte bara ord

Vi har flera gånger frågat oss varför inte sådana viktiga insikter kan dyka upp hos män som fortfarande är kvar i jobbet, män som kan fatta de viktiga beslut som krävs för att alla kärnvapen ska skrotas. Men nu äntligen börjar de komma. Det viktigaste är förstås förändringen i USA, där president Obama i sitt första tal som USA:s president talade om en värld utan kärnvapen som nödvändig och möjlig. Han följde sedan upp dessa tankar under sitt tal i Prag den 5 april med löfte om konkreta snabba åtgärder såsom ratificering av provstoppsavtalet CTBT. Som framgår av Claes Andreassons artikel på sidan 6 är det nu inte bara ord utan också handling: den nya administrationen i USA har redan markerat en ny inriktning när det gäller KV-nedrustning även genom konkreta beslut. Även Rysslands utrikesminister har slagit fast att man har ett totalt avskaffande av kärnvapen som mål – även om detta är kopplat till ett krav om minskad ojämlikhet mellan NATO och Ryssland

när det gäller konventionella styrkor.

Världen behöver en konvention mot kärnvapen – nu!

Den medvind som vi nu känner innebär inte att vi ska luta oss tillbaka och ta det lugnt. För det handlar om en kapplöpning med tiden; vi vet inte hur länge medvinden råder. Därför bör vi i stället anstränga oss extra mycket och inrikta oss på åtgärder som gör det riktigt svårt för kärnvapenmakterna att åter upprusta när vinden vänder. Icke-spridningsavtalet är förstås viktigt och en framgångsrik NPT-konferens i New York i maj nästa år är ett av våra stora mål. Det räcker dock inte. Vi behöver också en internationell konvention om en kärnvapen. Nuclear Weapons Convention, NWC, som det heter på engelska, är nu en realistisk möjlighet. Som läkare, med ansvar för alla människors hälsa, måste vi idogt påminna politiker och allmänhet om att massförstörelsevapen är skapade för att skada och döda människor, miljoner människor. Vi ska glädja oss åt att både kemiska och biologiska vapen nu är förbjudna enligt internationella konventioner, vilket drastiskt minskat risken för att sådana vapen någonsin kommer att användas. Men vi måste kräva att det tredje steget tas, ett steg som skulle vara en stor seger för mänskligheten – en konvention som förbjuder kärnvapen.

Uppsala i maj 2009

Jan Larsson

INTERNATIONELL UTBLICK

Red Inge Axelsson · inge.axelsson@miun.se

Läkare vädjar till presidenterna Obama och Medvedev

Den 23 mars sände IPPNW en uppmaning till presidenterna Obama (USA) och Medvedev (Ryssland) att utrota kärnvapnen. Brevet var undertecknat av 300 framstående läkare: Nobelpristagare, professorer och andra. De skrev bl.a. att:

”The United States and Russia continue to possess enormous arsenals of nuclear weapons originally built to fight the Cold War. If these instruments of mass extermination ever had a purpose, that purpose ended 20 years ago. Yet the US and Russia still have more than 20,000 nuclear warheads. Most dangerously more than 2,300 of them are maintained on high alert status. They are mounted on missiles and can be launched in a matter of minutes, destroying cities in each other’s countries a half hour later. A study published in 2002 showed that if only 300 of the weapons in the Russian arsenal attacked targets in American cities, 90 million people would die in the first half hour.”

”We therefore call on you, as the leaders of the countries which possess more than 95 percent of the world’s nuclear weapons, to meet your obligations under Article VI of the Non Proliferation Treaty by committing the US and Russia to a Nuclear Weapons Convention that will abolish all nuclear weapons, and by immediately initiating negotiations with the other nuclear weapons states to conclude such a treaty.”

”The current moment may be our last chance. A thousand years from now no one will remember most of what you will do over the next few years; but no one will ever forget the leaders who abolished the threat of nuclear war.

Few in history are given the chance to do great good. You have been given the opportunity to save the world. Please do not fail us.” www.ippnw.org

¹ IANSA: The International Action Network on Small Arms

² PRIO: The International Peace Research Institute, Oslo

Provstoppsavtal

Under sitt besök i Prag i april talade president Obama om att det fullständiga provstoppsavtalet CTBT omedelbart ska läggas fram inför senaten för ratificering. Vicepresident Joseph Biden ska försöka lotsa ratificeringen genom senaten. Senast frågan var uppe i senaten (1999) var Biden medlem av utrikesnämnden. Han lyckades inte med CTBT men med *the Chemical Weapons Convention* som senaten godkände. Biden måste vinna 67 senatorer som röster för ratificering men demokraterna har bara 56 senatorer.

The Bulletin of the Atomic Scientists
www.thebulletin.org

Andra avtal

Vår engelska systerorganisation *Medact* har på sin hemsida lagt ut en aktuell förteckning över vilka internationella avtal och konventioner som gäller för kärnvapen. När detta skrivs pågår ett möte av förberedande kommittén för icke-spridningsavtalet, NPT (4-15 maj; *Non-Proliferation Treaty Preparatory Committee*). NPT omförhandlas vid *Review Conferences* vart 5 år, närmast 26 april – 21 maj 2010, och förbereds alltså året innan.

En 7 år gammal artikel i *British Medical Journal* (BMJ) uttrycker betydelsen av två centrala avtal: ”The Non-Proliferation Treaty remains a cornerstone of efforts to prevent the spread of nuclear weapons. Its effectiveness is substantially undermined, however, by the refusal of the existing nuclear weapons states to fulfil their obligations under article VI to move to the complete elimination of their nuclear weapons. Similarly, the Comprehensive Test Ban Treaty could play an important role in preventing additional countries from acquiring nuclear weapons, but the refusal of the United States and several other actual or potential nuclear weapons states to ratify the treaty prevents it from coming into force.”

IPPNW argumenterar också i brevet till Obama och Medvedev (ovan) att de måste uppfylla NPTs krav på nedrustning av kärnvapnen.

www.medact.org > WMD and Nuclear > Nuclear > Disarmament and Arms Control Treaties
Helfand I et al. Nuclear terrorism. BMJ 2002;324(7333):356.

Vapenhandeln ökar

Nya data från Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) visar att vapenförsäljningen till Mellanöstern, Ostasien, Kaukasus och Pakistan ökat. USA är fortfarande den största vapenexportören, följt av Ryssland och Tyskland. Man har jämfört de två senaste femårsperioderna 1999-2003 och 2004-2008. Ökande volymer av vapen levererades under perioden 2004-2008 till stater involverade i väpnade konflikter såsom Afghanistan, Georgien, Israel, Pakistan och Sri Lanka. Kina satsar på inhemsk produktion och importerar allt mindre vapen från Ryssland. Pieter Wezeman, forskare på SIPRI, kommenterar den 38-procentiga ökningen i vapentraffiken till Mellanöstern: ”Under de senaste fem åren har vi bevittnat Mellanösterns återkomst som en betydande mottagare av konventionella vapensystem. Även om vi är långt ifrån nivåerna nådda under åttiotalets första hälft är det fortfarande en oroande trend i en region drabbad av flera källor till potentiella konflikter och begränsat mellanstatligt förtroende och transparens.”

Från IANSAs¹ hemsida går en länk till YouTube med ett program från *Al Jazeera English* om vapenhandel med en intervju av forskare från SIPRI och IANSA där man diskuterar bl.a. varför Kina, Indien och Arabemiraten är världens tre största vapenimportörer.

www.sipri.org · www.iansa.org

Small Arms = Weapons of Mass Destruction

Lätta vapen är massförstörelsevapen eftersom de dödar över 300 000 människor varje år vid 200 000 mord och 50 000 självmord och 60 000 – 90 000 skjuts ihjäl i krig.

www.prio.no · www.iansa.org

Artikeln fortsätter på sid 20.

USA-OPTIMISM OM K

Foto: Pete Souza

Bildtext: Tjeckiens och USA:s presidenter Václav Klaus och Barack Obama vid Pragmötet i april

– Som president kommer jag att säga: Amerika strävar efter en värld utan kärnvapen, sa presidentkandidat Barack Obama för snart två år sedan. I ett tal i Prag i början av april levde han upp till sitt löfte.

– Idag förklarar jag, tydligt och med övertygelse, Amerikas åtagande att söka fred och säkerhet i en värld utan kärnvapen. Detta mål kan inte uppnås snabbt, kanske inte under min livstid. Det kommer att krävas tålamod och envishet. Men nu måste även vi bortse från de röster som säger att världen inte kan förändras. Obamas uttalande har tagits emot med entusiasm av fredsvänner i USA.

– Det var ett enastående tal, säger David Krieger, chef för *Nuclear Age Peace Foundation* i Kalifornien. Den förra administrationen var ett hinder för kärnvapenedrustning, snarare än en kraft till förändring. President Obama har tagit ett rejält steg framåt, och vi ser nu möjligheten till ett jättekiv mot en kärnvapenfri värld.

¹ Moskva-avtalet satte ribban vid 1 700-2 200 strategiska vapen

Men trots förhoppningarna finns det några orosmoln. Presidenten säger inte när han hoppas uppnå målet om en kärnvapenfri värld, ”kanske inte under min livstid”, talar inte om *No First Strike* eller om att avlägsna de amerikanska kärnvapen som finns lagrade i fem NATO-länder. Han upprepade inte heller sitt kampanjlöfte att ta USA:s interkontinentala missiler ur högsta beredskapsläge (*hair trigger alert*).

– Var så säker, så länge dessa vapen finns kommer USA att behålla en säker, trygg och effektiv arsenal för att avskräcka varje tänkbar fiende, sa Obama i Prag.

START 1

Den 5 december löper det avtal, START I, mellan USA och Ryssland ut, som bland annat reglerar antalet strategiska missiler. De båda länderna förväntas sätta ett nytt mål vid högst 1 500 stridsmissiler vardera. Men det är ännu inte klart om målet i ett nytt avtal också innefattar de kärnvapen som lagras i reserv.

– Att stanna vid 1500 strategiska kärnvapen är knappast ett djärvt steg, bara

aningen bättre än Moskvaavtalet från 2002¹, säger David Krieger. Jag skulle mera nöjd om målet var 1000 kärnvapen, även om den siffran inte heller gör mig euforisk.

– Det förefaller som om Obama-administrationen tänker skriva under ett avtal om 1 500 kärnvapen, och hoppas på nya avtal om 1000 eller färre under kommande år, säger Travis Sharp på forskningsorganisationen *Center for Arms Control and Non-Proliferation*.

Under presidentvalskampanjen sa Barack Obama vid flera tillfällen att han ville arbeta för att ratificera

Provstoppsavtalet, CTBT. För att senaten ska godkänna avtalet krävs att 67 av de ett hundra senatorerna röstar ja, varför Obama måste lyckas med att övertyga åtminstone sju republikaner. Jag tror att det blir svårt, men det är inte omöjligt, säger Travis Sharp.

– Jag tror att republikanerna kommer att försöka enas om att stoppa provstoppsavtalet igen, och att det kommer att krävas något i utbyte för att vinna över några av dem, säger David Krieger. Demokraterna får kanske köpslå med något som har med missilförsvaret att göra, eller med mer pengar till de nationella vapenlaboratorierna – riktigt vad vet jag inte, men en ratificering av CTBT kommer att ha en prislapp.

– En skillnad från 1999 då senaten senast behandlade frågan, är att Joe Biden nu är vicepresident. För tio år sedan var han mycket aktiv i försöken att ratificera CTBT, och jag tror att han fortfarande är mycket engagerad i frågan, säger Victoria Samson, Washingtonchef för tankesmedjan *Secure World Foundation*.

ÄRNVAPENFRI VÄRLD

Missilförsvar i ny skrud

I början av maj offentliggjorde Pentagon detaljerna i nästa års försvarsbudget. Basbudgeten slutar på 553,8 miljarder dollar, vilket är en uppräkning med fyra procent. Till skillnad från den tidigare administrationen har Obama räknat in kostnaderna för krigsinsatserna i Irak och Afghanistan om 130 miljarder dollar i den reguljära budgeten.

Eftersom löner och anställningsförmåner kommer att ta en större del av anslagen än tidigare, föreslås flera militära program minskas eller helt avskaffas. Bland de program som skrotas finns jaktplanet F-22, en ny jagare och fraktplanet C-17. Dessutom skärs anslagen till det amerikanska missilförsvaret ned med 1,2 miljarder dollar, eller 14 procent.

– Så länge Pentagon inte entydigt kan visa att systemet fungerar, kommer jag att skära i budgeten för missilförsvaret, sa Obama under valkampanjen.

I det anslag som återstår för missilförsvaret finns femtio miljoner dollar till de europeiska anläggningarna i Polen och Tjeckien. Så länge det finns ett hot från Iran, avser vi att gå vidare med planerna för ett missilförsvar som är kostnadseffektivt och beprövat, sa Obama i Prag.

– Det är ett ganska ofarligt uttalande, påpekar Daryl Kimball på *Arms Control Association*. Det ger uttryck för en pragmatisk inställning, med tanke på att de nya tvåstegsrobotar som skulle installeras i Polen ännu inte vare sig har byggts eller testats.

– Jag tror att Obama-administrationen är villig att omförhandla avtalen med Polen och Tjeckien, och kanske förlägga anläggningarna på andra platser, som Ryssland finner mer acceptabla, säger Travis Sharp. Jag tror inte att president Obama är beredd att ge upp tanken på

det europeiska missilförsvaret ännu, eftersom det kan bli en värdefull spelbricka i kommande nedrustningsförhandlingar med Ryssland.

När den nya budgeten presenterades sa David Altwegg, tredjeman i Pentagons missilförsvarsbyrå, att större delen av årets anslag för de europeiska anläggningarna fortfarande finns kvar. ”Till att börja med ska vi slutföra utformningen av anläggningarna, men eftersom kontraktet med de båda värdländerna inte är klara, kan vi ännu inte börja bygga dem.”

För missilförsvaret sker nu en omfördelning av resurserna, med bland annat en större satsning på missilförsvar till sjöss.

– Vi kommer att bygga om ytterligare sex Aegisjagare så att de har möjlighet att skjuta ned inkommande robotar. Därmed skulle vi ha 27 sådana fartyg, sa David Altwegg.

Dessutom satsas mer pengar på mobila enheter som kan användas på slagfältet, det så kallade THAAD¹ programmet.

– Det landbaserade missilförsvaret som tidigare var det dyrbaraste, får nu bara hälften så mycket pengar som Aegis och ungefär lika mycket som THAAD, påpekar Victoria Samson.

– Uppenbarligen har Obama lyssnat på önskemålen inom det demokratiska partiet, säger Travis Sharp.

Anslaget till det landbaserade missilförsvaret i USA minskas med en tredjedel. Ursprungligen skulle 44 missiler placeras ut vid Fort Greely i Alaska och Vandenberg Air Force Base i Kalifornien. De fyrtiofyra missilerna kommer fortfarande att tillverkas, men bara trettio av dem placeras ut. De resterande kommer att användas för tester eller att lagras.

Andra delar av missilförsvaret får också känna av besparingar. Ett andra flygplan försett med *Airborne Laser*-system skrotas. Dessutom skrotas den så kallade *Multiple Kill Vehicle*, som var tänkt att

kunna slå ut ett antal inkommande robotar, liksom *Kinetic Energy Interceptor*-programmet som var tänkt att kunna slå ut en fiendtlig missil just när det skjutits upp, i den så kallade *boost*-fasen.

Inget rymdförsvar?

Under Bushadministrationen satsades 300 - 400 miljoner dollar om året för en försöksanläggning i rymden för missilförsvaret. *The space-based test bed* var avsett att slå ut inkommande missiler medan de befinner sig utanför atmosfären. Programmet har nu reducerats till en studie på fem miljoner dollar av de tekniska och politiska förutsättningarna för ett sådant försvar.

– Pentagon har gjort mycket klart att det inte finns något rymdbaserat missilförsvar i nästa års budget, säger Victoria Samson. Det är uppmuntrande att Obamaadministrationen inte fokuserar så mycket på att placera ut vapen i rymden. Det är ett mycket glädjande tecken.

Men trots nedskärningarna inom missilförsvaret är det tveksamt om det ska tolkas som ett första steg till att USA helt skulle göra sig av med det.

– För republikaner och konservativa är missilförsvaret en helig ko. Även om det inte direkt skapades av Ronald Reagan, omfamnades idén tveklöst av den förre presidenten. Ett förslag att skrota missilförsvaret helt är ett förslag att ge sig på arvet efter Reagan, och det är en omöjlighet för många republikaner, säger Travis Sharp.

När nyheten om nedskärningarna inom missilförsvaret blev känd, skickade en grupp senatorer ett protestbrev till president Obama. De tre, republikanen Jeff Sessions, den oberoende Joe Lieberman och demokraten Mark Begich anser att ett försvagat missilförsvar skulle öka USA:s sårbarhet för ballistiska missilattacker – inte minst mot bakgrund av det nordkoreanska robottestet nyligen. »

¹ THAAD: Theatre High-Altitude Area Defence Missile System

» – Senatorerna har politiska intressen i systemet, kommenterar Travis Sharp. Det handlar helt enkelt om att de vill behålla arbetstillfällena i sina respektive delstater.

En ny era

– Jag kommer inte att utveckla några nya kärnvapen, sa Obama under presidentvalskampanjen. Och i sin första budget dödförklarar han också de så kallade *Reliable Replacement Warheads*, RRW, som Bushadministrationen på sikt ville skulle ersätta de äldsta kärnvapen i USA:s arsenal. Kongressen har vid två tillfällen avstyrkt anslag till programmet, men nu tas rubriken helt bort från Pentagons budget.

– Förslag att bygga nya kärnvapen kan röstas ned i kongressen, men de tenderar att återkomma i en något förändrad skrud, säger Travis Sharp. Skälet är att de nationella vapenlaboratorierna behöver uppdrag, de behöver sysselsättning. Igår var det RRW, imorgon kanske vi ser en ny version av mini-kärnvapen eller en ny *robust earth penetrator*, det som ibland också kallades en *bunker buster*. Programmen ändrar utseende, men de brukar återkomma på ett eller annat sätt.

Trots utmaningarna är skillnaden mot Bushadministrationen avgörande. Vilket kanske också förklarar varför konservativa ledarskribenter kallade Barack Obamas tal i Prag ”en fantasi” och ”en illusion.”

Nu återstår att se hur snabbt utfästelserna förvandlas i aktiv handling. I slutet av detta år eller i början av nästa väntas den nya utvärderingen av den amerikanska kärnvapenpolicyn, *Nuclear Posture Review*.

– När vi ser den genomgången får vi en bättre bild av vad Obama-administrationen verkligen avser att göra när det gäller nedrustning och kärnvapenprogram, säger Victoria Samson på *Secure World Foundation*.

För David Krieger är skillnaden mycket uppmuntrande. ”Förr ägnade vi all vår tid till att opponera oss mot dåliga och farliga beslut. Nu har vi chans att istället lägga vår energi på att stödja ett starkare åtagande att verkligen åstadkomma en kärnvapenfri värld. Vi borde ta oss tid att hylla den politiska omsvängningen i USA. Vi borde stödja den, samtidigt som vi måste se till att klargöra några av de otydligheter som ännu råder och uppmuntra administrationen att snabbare

leda oss i riktning mot en värld utan kärnvapen.”

Claes Andreasson, Los Angeles.

David Krieger, chef för Nuclear Age Peace Foundation

Victoria Samson, Washingtonchef för tanke-smedjan Secure World Foundation

Foto: Bob Wolf

VAD BRÅKAR NORDKOREA OM?

Återigen har Kim Jong Il lyckats placera Nordkorea i fokus. ”Utvecklingen i Nordkorea är hotfull” enligt tidningsrubrikerna. Vad finns det att oroa sig över? Och hur har egentligen regimen brutit mot internationella avtal? Man oroar sig för att vi vet så litet om vad som försiggår. Vet man verkligen så litet?

På flygplanet från Beijing till Pyongyang för fyra år sedan träffade vi – vi, en delegation från IPPNW, läkarrörelsen mot kärnvapen – fyra amerikanska kärnvapenexperter. ”Javisst, vi reser regelbundet hit för att träffa våra nordkoreanska kolleger”, sade en av amerikanerna. I gruppen ingick enligt uppgift också den förre chefen för kärnvapenlaboratoriet i Los Alamos, Siegfried Hecker. Denne skrev i

en artikel i Bulletin of the Atomic Scientist att han var tveksam om kollegerna från Yongbyon, det nordkoreanska nukleära laboratoriet, skulle lyckas tillverka en atombomb. Den teknologiska nivån var alltför låg. Man hade satsat på en plutoniumbomb, som är en tekniskt sett svår sak att framställa, i stället för en, mycket enklare, uranbomb, eftersom man inte hade teknologi för anrikning av uran.

USA vet ganska mycket

Hecker fick rätt. Amerikanerna vet faktiskt ganska mycket om Nordkoreas kärntechnologi.

Den bomb man testade i oktober 2006 hade en sprängstyrka motsvarande min-

dre än ett kiloton, medan man i förväg hade uppgett 4-6 kiloton till de kinesiska myndigheterna. Bomben var nästan en blindgångare. Man har troligen plutonium tillräckligt för att tillverka ytterligare några få bomber. Skall man våga testa en gång till?

På samma sätt är det med missilerna. Nordkorea har lyckats serietillverka en missil för kortare distanser, baserad på sovjetisk beprövad teknologi. Denna är tydligen så pass pålitlig att den kunnat exporteras. Man har tidigare testat långdistansmissilen Taepodong-2, med misslyckat resultat. Nu försökte man igen, och uppgav att man skulle utplacera en satellit. Återigen misslyckades man. Om

»

» Nordkorea skall kunna tillverka en pålitlig och träffsäker långdistansmissil behöver man sannolikt hjälp från andra länder. Att tillverka en kärnladdning, tillräckligt lätt och tillräckligt stabil för att kunna transporteras med denna missil innebär ytterligare en utmaning.

Nordkorea och icke-spridningsavtalet

Nordkorea anslöt sig 1985 till avtalet mot spridning av kärnvapen, NPT. Det innebar också att man accepterade inspektion av det internationella atomenergiavtalet IAEA. När man 1994 beslöt sig för att tillverka vapenplutonium ur bränslestavarna utvisades IAEA-experterna. Dessa tilläts sedan återkomma, utvisades åter år 2002, återkom, och har nu åter skickats iväg. Men under den tid de varit på plats har de kunnat se en hel del.

År 2005 lämnade Nordkorea NPT. I och för sig är det tillåtet att lämna detta avtal om "extraordinära omständigheter" tillkommit. Ett sådant läge förelåg knappast. FN:s säkerhetsråd beslöt att kräva att Nordkorea skulle upphöra med sitt nukleära program. Nordkorea lydde till slut och började avveckla.

Varför får inte Nordkorea testa raketer?

Säkerhetsrådet beslöt också (resolution 1718) att kräva att Nordkorea skulle upphöra med alla "ballistiska program", alltså inte testa offensiva missiler. Det är verkligen tveksamt vilken grund säkerhetsrådet hade för ett sådant beslut. Varför får Nordkorea, ensamt bland världens länder, inte testa missiler? Det är också osäkert om Nordkoreas test nyligen bröt mot säkerhetsrådets resolution.

Vad vill Nordkorea?

Varför trasslar Nordkorea hela tiden? Jo, för att det lönar sig. Nordkorea och framförallt dess diktator kommer åter på förstasidorna. Det stärker Kim Jong Il inom landet och i den styrande gruppen. Att han trotsar säkerhetsrådet och stormakterna ger honom ytterligare status. Vidare får man åter möjlighet att, genom

att åter lova att avskaffa sina ännu knappast fungerande kärnvapen, förhandla sig till nya leveranser av olja och ris. Om Nordkorea verkligen vill ha ett fredsavtal med USA, som man fortfarande befinner sig i krig med, borde testas i seriösa förhandlingar mellan parterna. Behöver båda länderna varandra som fiender?

Är då inte Nordkorea en särdeles stor bov i "det internationella samfundet"? Jo, om man ser till det förfärliga förtrycket inom landet. Men när det gäller brott mot internationella avtal är Nordkorea inte värre än många andra länder. Vad Nordkorea nu gör är knappast lika allvarligt som vad Israel, Indien och Pakistan gör och gjort beträffande kärnvapen.

Det verkligt allvarliga hotet

De fem "gamla" kärnvapenmakterna Ryssland, USA, Frankrike, Kina och Storbritannien bryter i långt högre grad än Nordkorea mot ingångna avtal när man vägrar uppfylla sina uttryckliga åtaganden att avskaffa sina kärnvapen. Tvärtom håller man, i vart fall de tre förstnämnda länderna, hårt på sin "rätt" att hålla hela mänskligheten som gisslan genom att ha sina kärnvapen i omedelbar avfyrningsberedskap. Är det inte det största brottet mot den internationella säkerheten idag?

Nordkorea är en förfärlig diktatur med få motstycken. Det är vi alla överens om. Militärt är landet ett möjligt hot mot Sydkorea. Nords artilleri anses kunna förstöra Seoul genom att beskjuta staden från Nords eget område. Den stora armén, med över en miljon man i vapen, är visserligen dåligt utrustad, men skulle kanske kunna nå långt in på Sydkoreas område innan den stoppas av sydkoreanskt och amerikanskt flyg - som inte behöver kärnvapen för den uppgiften. Men varför skulle Nordkorea ge sig in på ett sådant självmordsföretag?

Så vad bör man "göra åt" problemet Nordkorea? Det har jag en del synpunkter på, men det får bli en annan artikel. Det värsta man kan göra är i vart fall att bomba landet.

Gunnar Westberg

Käre Stockholmsmedlem i SLMK!

Det har börjat blåsa medvind för nedrustning - kom med och låt dig gripas av den och medverka i arbetet för en kärnvapenfri värld! Vi är en aktiv grupp läkare som träffas en gång i månaden på Läkarförbundet för att under trivsamma former arbeta för en kärnvapenfri värld. Vi har många spännande uppgifter framför oss: ambassaduppvaktningar, Hiroshimadag i Storkyrkan den 6:e augusti, stor NGO-konferens den 6-8 november och mycket annat, där du aktivt kan bidra med stort som smått.

VÄLKOMMEN!

Arbetsgruppen för SLMK Stockholm
Leonore Wide:
Leonore.Wide@Telia.com
Meit Krakau Meit.Krakau@slmk.org
Gösta Alfvén Gosta.Alfven@slmk.org

Inför valet till

Europaparlamentet den 7 juni

375 miljoner EU-invånare i 27 medlemsländer ska rösta fram 736 ledamöter. I Sverige väljer vi 18 av dessa ledamöter (mot idag 19).

Gå och rösta!

Den som inte använder sin röst ger en större chans åt någon annan kandidat som man kanske inte alls skulle vilja skicka till Bryssel.

Men hur ska man välja?

Partierna har lagt ut sina valmanifest eller valplattformar på sina respektive hemsidor. Där står också listor med alla deras kandidater. Vi i SLMK-Stockholmsföreningen har kontaktat några kandidater och frågat om deras inställning till arbetet för kärnvapenedrustning i Europa. Vi har fått ganska varierande svar. Det är kanske något som du också har lust att göra? Vi har sammanställt en adresslista med de första namnen på kandidatlistorna. Kontakta meit@slmk.org så får du den mejlad.

Europaparlamentets Sverigekontor:
<http://www.europarl.se/> har kontaktuppgifter till de nuvarande svenska Europaparlamentarikerna och deras partikanslier.

Meit Krakau

Fred, hälsa och kunskapsförmedling

– hur hänger det ihop? *Studenterna har svaret!*

Peace through Health är ett koncept som rönt stora framgångar de senaste åren och är nu ett av IPPNW:s arbetsområden. Genom att träna varandra i att hålla workshops kan kunskap spridas som ringar på vatten. Den 17-19 april träffades en grupp studenter i Solvik utanför Stockholm för en intensiv utbildningshelg under Caecilie Buhmanns ledning.

Foto: Åsa Lindström

Maja Urbanc, Andreas Tolf och Wenjing arbetar med ett fall

Foto: Wenjing Tao

Pausgympa. (Från vänster: Andreas, Johanna N, Alexander, Johanna B, Åsa, Maja, Caecilie)

Foto: Maja Urbanc

Caecilie under en workshop.

I höstas deltog några svenska studenter från SLMK i en workshop med temat *Fred genom hälsa* på den europeiska studentkonferensen i Amsterdam. Idén kläcktes att anordna en utbildningshelg på samma tema i Sverige, öppen för alla läkarstudenter oavsett tidigare engagemang i kärnvapenfrågor. En kylig fredag i april gick det hela av stapeln. Sju studenter från Sverige och en från Slovenien hade tagit sig ut till Medicinska Föreningens stuga i Solvik utanför Stockholm, vackert belägen precis vid vattnet.

Under helgen avverkades fem moduler med temana Globalisering och hälsa, Hälsa och mänskliga rättigheter, Kärnvapen, Fred genom hälsa samt *Advocacy* och dialog. Modulerna var uppbyggda som interaktiva workshops med grupparbeten, diskussioner och undervisning.

Workshoparna leddes, precis som i Amsterdam, av Caecilie Buhmann, läkare, doktorand i PTSD vid Köpenhamns universitet, och regional president för europeiska IPPNW. Caecilie har ett enormt kunnande inom global hälsa och folkhälsoarbete och var bland annat med och grundade det framgångsrika stu-

dentprojektet NWIP, *Nuclear Weapons Inheritance Project*, som många svenska studenter fortfarande arbetar med.

Utbildningens sista dag fick deltagarna själva leda några av de moduler vi gått igenom, följt av en utförlig utvärdering. Studenterna fick individuella, handfasta råd i konsten att leda en workshop och förmedla bestående kunskap – viktiga arbetsredskap i en organisation som IPPNW.

Hur går vi vidare?

Alla deltagande studenter var fulla av inspiration och entusiasm efter helgen, sprudlande av idéer för hur projektet kan fortsättas på lokal och internationell nivå. Efter en brainstorming kom följande idéer upp:

- Frivilliga temakvällar om *Peace through Health's* olika moduler för medicinstudenter på universitetet
- Workshop inom *Peace through Health* med politiska ungdomsorganisationer
- Samarbete med andra organisationer för medicinstudenter, till exempel IFMSA
- Utveckla fler moduler inom projektet

- Organisera fler liknande helgkurser och så småningom kurser på olika nivåer

Vårt första steg är att se till att denna workshop finns representerad på alla IPPNW:s studentmöten, samt att ta kontakt med IFMSA för ett eventuellt samarbete. *Peace through Health* har visat sig effektiv i att placera hälsopersonalens koppling till arbete mot vapen och våld i ett bredare folkhälsosammanhang. Vårt hopp är att projektet ska attrahera fler studenter att delta i SLMK:s arbete mot kärnvapen, samt förse sedan tidigare aktiva studenter med en bredare bakgrund inom fredspolitiskt arbete och hälsa

Vi som arrangerade helgen vill framföra vårt tack till Caecilie, som helt ideellt och med stort engagemang ledde utbildningen.

Åsa Lindström
Wenjing Tao
Andreas Tolf

Peace through Health – vad är det?

Fred genom hälsa, vad betyder egentligen det? Att fred och hälsa är nära sammankopplat är förstås inget konstigt. Inte heller att det krävs fred för en god hälsa. Men *Peace through Health*-konceptet handlar även om hur hälsoarbete kan förebygga konflikter och fungera som fredsinsats i konfliktområden och om vad hälsoarbetare har för roll i fredsarbete. Det kan vara hälsoinsatser som även fungerar fredsbyggande eller fredsarbete som samtidigt förbättrar hälsan. *Peace through Health*-konceptet kan användas för att förhindra att konflikter och krig uppstår, förhindra en pågående konflikt från att spridas och för att mildra effekterna av en konflikt eller ett krig. Hälso- och fredsinsatser som faller under *Peace through Health* har förstås funnits länge men som ett medvetet koncept är det relativt nytt. 1998 antog WHO programmet *Health as a Bridge for Peace* som syftar till att stödja hälsoarbetare som utför hälsoinsatser i konfliktområden och samtidigt bidrar till fred.

Det finns självklart många olika sätt att använda *Peace through Health* på men det finns utformat tio metoder:

Överordnat hälsorelaterat mål

En gemensam målsättning för de stridande parterna som skiljer sig från deras individuella mål och som uppnås med en gemensam ansträngning, t.ex eldupphör för att vaccinera barn i området.

Mana till och sprida osjälviskhet

Verka för att hälso- och sjukvård ges till alla grupper i samhället och att ge lika behandling till alla kan leda till minskad demonisering och ökad förståelse.

Ta reda på och sprida fakta

Hälsoarbetare kan ha tillgång till fakta som kan användas för att motverka propaganda. Hälsoarbetare kan ibland lättare än andra upptäcka att krigsförbrytelser begås och har även ofta kunskaper som kan användas för att beskriva hälsoeffekter av ett särskilt vapen eller en särskild konflikt

Omvärdering av situationen

Krig kan framställas som ärorikt, som en kamp mellan gott och ont eller en tävling mellan nationer. Hälsoarbetare kan i sitt arbete ge en annan bild och kan beskriva krig och vapen i termer av folkhälsoproblem eller hälsokatastrof.

Lindra trauman

Krigsskador, fysiska som psykiska, gör att samhället återhämtar sig långsamt efter ett krig. Hälsoarbetare försöker förstås bota och lindra men rehabilitering kan t.ex även fungera som fredsinsats genom att förenas med försoningsarbete.

Återställa och hela samhället

Om hälso- och sjukvården är orättvist fördelad eller inte fungerar kan hälsoarbetare genom att verka för en vård som är både välfungerande och rättvis samtidigt bidra till att stärka känslan av tillhörighet och minska risken för konflikter.

Uppbyggnad av samhällssystem

En välfungerande och rättvis hälso- och sjukvård som tillgodoser grundläggande behov ger en form av säkerhet. Utan det finns risken att våld tas till för att uppnå säkerhet i form av tillfredsställande vård.

Diplomati och medling

Hälsoarbetare kan ibland ha unika möjligheter att använda diplomati, medling och konfliktlösning. Hälso- och sjukvården kan fungera som en neutral mötespunkt för stridande parter.

Solidaritet och stöd

Många *Peace through health*-mekanismer innehåller solidaritet med svagare grupper. Men mer konkret kan hälsoarbetare fungera som följeslagare till krigsoffer och tänkbara krigsoffer eller tala för en svagare grupp.

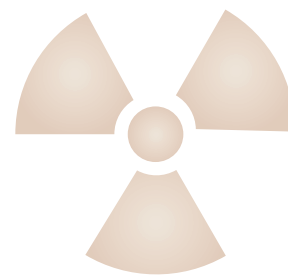
Stå för en annan åsikt och vägra samarbete

Hälsoarbetare kan med stöd av internationell lag och egna etiska koder vägra delta i krigföring, utveckling av vapen eller utveckling av inhumana policys. Hälsoarbetare kan även kritisera stater eller grupper som främjar konflikter och krig.

SLMK:s arbete är på flera sätt exempel på vad *Peace through Health* går ut på. Målet för SLMK är att förhindra kärnvapenkrig och för att nå det sprider vi information om medicinska effekter och risker med kärnvapen, både vid tillverkning, förvaring och i händelse av ett kärnvapenkrig. Att som läkare arbeta för avskaffande av kärnvapen är ju hälsoarbete samtidigt som det är en fredsinsats.

KAN TORIUM GE RISKFRI KÄRNKRAFT?

Om risker och möjligheter med torium som kärnbränsle

Förnyat kärnkraftsintresse

På senare tid har idéerna om att använda grundämnet torium som kärnbränsle fått ny aktualitet. Bakgrunden är förstas det ökade intresset för kärnenergi som alternativ för att minska utsläpp av växthusgaser. Fördelarna med torium är dels att det är betydligt mer vanligt förekommande än uran, dels att det förmodas eliminera flera av de kända riskerna med uran/plutoniumcykeln för kärnenergi.

Syftet med denna artikel är att ge översiktlig information om torium som kärnbränsle och föra en diskussion om möjligheter och risker i sammanhanget.

Uranet slut år 2050

Idag finns ca 450 kärnkraftreaktorer i världen med en sammanlagd effekt om cirka 370 GWe (elektrisk effekt), vilket motsvarar 16% av världens elproduktion eller 2,2% av den totala energitillförseln. Om denna andel förutsätts konstant över tiden kommer reserverna av uran 235 att ta slut kring år 2050¹. En sådan bortparentes för kärnkraftsepoken kan flyttas flera hundra år framåt genom bredderteknik där uran 238 omvandlas till plutonium 239, som kan användas för att dryga ut kärnbränslet. Detta kräver dock konstruktion och drift av avancerade breederreaktorer samt en bränslehantering som medför ökade radiologiska risker samt risker för kärnvapenspridning².

Sammanfattningsvis brukar följande huvudsakliga risker och nackdelar anföras i

samband med kärnkraft:

1. Brytningen medför ingrepp i naturen.
2. Tillgången till klyvbart uran är begränsad.
3. Anrikning ger möjlighet till framställning av uran 235 av vapenkvalitet³.
4. Tillverkning av bränsleelement medför vissa radiologiska risker.
5. Driften av kärnkraftverk innebär risker för olyckor med konsekvenser som kan vara katastrofala.
6. Slutavfallet måste förvaras avskilt från biosfären under mycket lång tid (storleksordning 100 000 år).
7. Plutonium av vapenkvalitet kan utvinna ur utbränt kärnbränsle⁴.

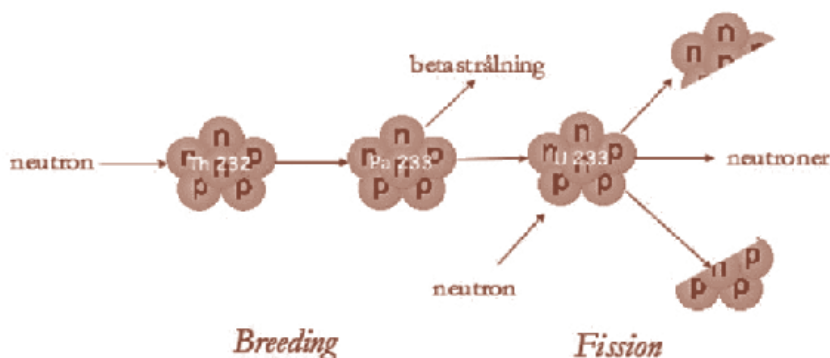
Det krävs alltså en avsevärd risktolerans och ökade kontroller i samhället för att kärnkraft med tillhörande bränsle- och avfallshantering skall kunna accepteras.

Torium som alternativ

Torium är betydligt mer ymnigt förekommande än uran. Det finns t ex i strandsand på indiska subkontinenten och i slagghögar från gruvdrift. Torium är inte klyvbart i sig, men kan omvandlas till uran 233 genom neutronbestrålning. Detta U-233 avger i sin tur energi när villkoren för en kedjereaktion är uppfyllda. Uran 233 har liknande egenskaper som U-235. Detta medför också att U-233 kan användas i en fissionsbomb.

Etablering av ett toriumbaserat kärnenergi-program skulle gå till ungefär så här:

1. Bestråla torium med neutroner i en breederreaktor som drivs med U-235/Pu-239.
2. Upparbeta U-233 ur klyvningsprodukterna.

Figur 1. En atom av torium 232 fångar in en neutron och konverteras till protaktinium 233 som med en halveringstid om 27 dagar genom avgivande av betastrålning (elektron) omvandlas till uran 233. En atom uran 233 som fångar in en neutron kommer att med 90% sannolikhet klyvas och avge energi samt överskottsneutroner som i sin tur underhåller kedjereaktionen och breedingprocessen.

¹ Enligt IAEA, ref [1].

² I öppna källor finns anvisningar om hur enkla atombomber skulle kunna tillverkas från plutonium.

³ För att driva de flesta kärnreaktorer används anrikning till något över 3% U-235 medan över 85% krävs för användning i vapensammanhang.

⁴ För att få fram Pu-239 av "god" vapenkvalitet måste dock utbränningsgraden hållas nere, vilket medför suboptimal drift för kraftproduktion.

3. Återför U-233 till bränslehärden.
4. Tillför mer torium.
5. Fortsätt från steg 2.

En framtidsvision är att kunna sätta upp en självständig Th-232→U-233 kärnprocess där neutronflödet är tillräckligt för att underhålla konvertering av torium i en kontinuerlig process, t ex med en flytande härd av smält toriumsalt. En förenklad bild av processen med breeding av torium till U-233 som klyvs i fission visas i figur 1.

Anmärkning: Det är också möjligt att driva en toriumreaktor utan återmatning av upparbetat bränsle ("once-through").

Se vidare faktaruta om reaktortekniken. En komplikation med toriumprocessen är att isotopen U-232, som är kraftigt radioaktiv, bildas som sidoprodukt. Detta medför radiologiska risker vid upparbetning av det klyvbara materialet, men försvårar också användning av U-233 för kärnvapenframställning.

Fördubblingstiden (se faktaruta) vid breeding av torium ligger på åtskilliga decennier. Så det skulle krävas både framförhållning och uthållighet för att få igång ett på torium baserat kärnkraftsprogram!

Hur blir det med riskerna?

Kan då torium som kärnbränsle eliminera de risker och nackdelar som anförs mot uran-plutoniumprocessen? En rekapitulering av punkterna 1-7 ovan leder till följande bedömningar:

1) Påståande: Ingrepp i naturen blir försumbara vid brytning av torium

Bedömning: Delvis sant i och med att torium kan utvinnas ur t ex slagghögar från gruvsdrift eller aska från kolkraft-

verk. Utvinning ur strandsand i Indien skulle dock medföra påtagliga ingrepp som det kanske blir svårt att återställa.

2) Påståande: Tillgång till torium i jordskorpan sätter inga gränser för hur lång epoken med toriumbaserad kärnkraft blir.

Bedömning: Sant, eftersom det finns stora kända reserver av torium och förmodligen också betydande hittills icke-kartlagda reserver.

3) Påståande: Eftersom ingen anrikning av torium är aktuell så medför inte tillverkning av bränslet någon risk för kärnvapenspridning.

Bedömning: Endast delvis sant. Under en övergångsperiod av 50-100 år kommer betydande mängder klyvbart material att vara i omlopp i breedingprocessen. Detta medför ökad risk för kärnvapenspridning.

4) Påståande: Tillverkning av bränsleelement till en toriumreaktor medför inga radiologiska risker.

Bedömning: Delvis sant, men under ett övergångsskede förekommer Pu-239 samt U-232 i hanteringen och dessa ämnen är radioaktiva.

5) Påståande: Driften av en toriumreaktor är i stort sett riskfri.

Bedömning: Troligen inte sant, men svårbedömt i och med att det beror av reaktorkonstruktionen. I vilket fall medför de ämnen som finns i reaktorhärden avsevärda radiologiska risker.

6) Påståande: Slutförvar av utbränt bränsle från en toriumreaktor innebär inget speciellt problem.

Bedömning: Inte sant, men ändå viss förbättring i förhållande till U-235/Pu-239-reaktorer. Halten av långlivade radioaktiva isotoper är något lägre vid Th-

232/U-233-processen, men ännu finns inget betryggande slutförvar för högaktivt avfall i världen.

7) Påståande: Det går inte att utvinna material till atombomber från en toriumreaktor. »

Fission

Klyvning av atomkärna med avgivande av energi och radioaktiv strålning, bl a neutroner, som kan ge upphov till ytterligare kärnklyvningar i en kedjereaktion.

Halveringstid

Den tid det tar fram till att hälften av det radioaktiva materialet sönderfallit.

Kritisk massa

Den mängd klyvbart material som erfordras för att kedjereaktion skall komma igång. För U-235 är den kritiska massan ca 20 kg, för Pu-239 resp U-233 är den ca 8 kg, beroende på materialtes geometri och omgivning.

Fördubblingstid

Den tid det tar innan det går att få fram bränsle till en ny breederreaktor som ska fungera på samma sätt. De första briderreaktorerna måste använda plutonium ur avfallet från dagens vanliga kärnkraftverk.

Uran

Naturligt uran består till 99,28% av isotopen U-238 och till 0,71% av U-235, som är klyvbart i kedjereaktion. U-233 kan bildas i kärnprocesser (se fig 1).

Plutonium

Plutonium 239, som är klyvbart i kedjereaktion, kan bildas genom bestrålning av U-238 med neutroner.

» **Bedömning:** Falskt! Under ett övergångsskede förekommer såväl Pu-239 som höganrikat U-235 i breederprocessen. Dessutom är det U-233 som bildas från Th-232 användbart för tillverkning av atombomber.

Sammanfattning – torium är ingen silverkula!¹

Torium skulle visserligen kunna användas som bränsle för att förlänga en epok med energiförsörjning från kärnkraft under i stort sett all överskådlig framtid. Men detta kräver omfattande reaktorteknik utveckling och skulle innebära väsentligt höjda radiologiska risker. Vidare, kopplingen kärnkraft – kärnvapen försvinner inte genom övergång till toriumreaktorer.

Stefan Björnson,

Forskare och ingenjörer mot kärnvapen

Tack till Tekn dr Johan Swahn och Fil lic Jan Prawitz för bidrag till sakinnehållet.

Referenser

[1] "Thorium fuel cycle – Potential benefits and challenges", IAEA-TECDOC-1450 (May 2005)

[2] U.S. Atomic Energy Commission: "The Use of Thorium in Nuclear Power Reactors", WASH 1097 (June 1969)

[3] J Kang, F N von Hippel: "U-232 and the Proliferation-Resistance in U-233 in Spent Fuel", Science & Global Security (15 March 2001).

[4] Amory B Lovins: "Thorium cycles and proliferation", Bulletin of the Atomic Scientists, (February 1979).

[5] Charles Barton: "The Liquid Fluoride Thorium Paradigm", The Oil Drum (20 Jan 2009) (<http://www.theoil Drum.com/node/4971#more>). Kommentar: Grundar sig på en blogg, den vetenskapliga grunden osäker.

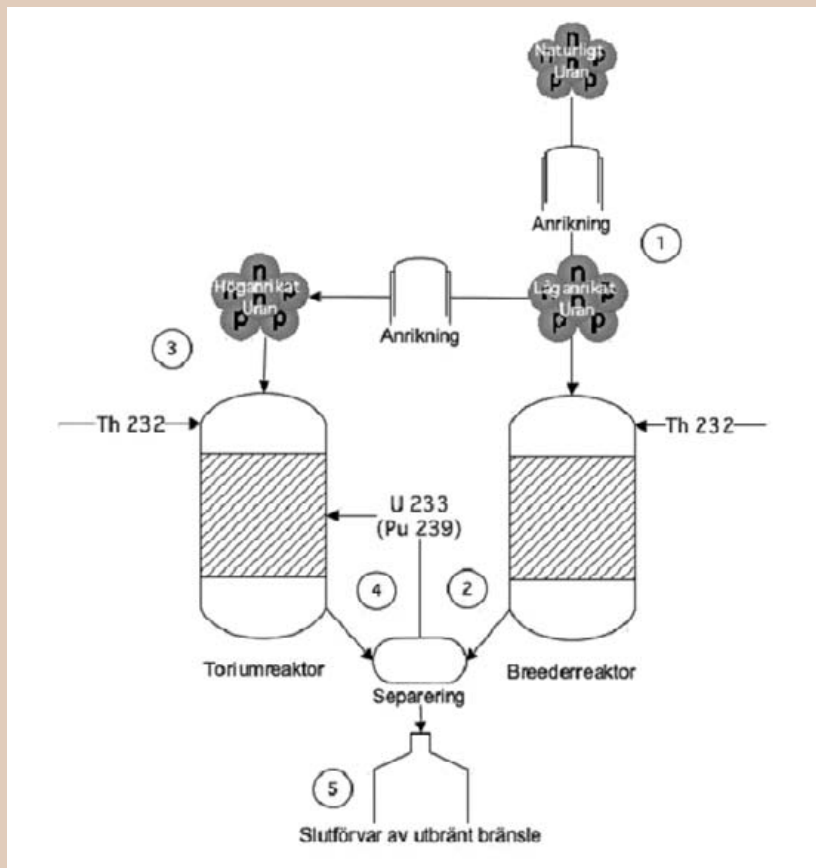
[6] Frank Barnaby: "The Nuclear Renaissance: Nuclear weapons proliferation and terrorism", Institute for Public Policy Research (March 2009).

¹Silverkula: lösning på ett svårt problem. En silverkula driven av krut har ansetts kunna döda varulvar.

Toriumprocessen

Förenklad beskrivning av reaktortekniken

Bilden nedan ger en förenklad schematisk översikt över de olika stegen i en torium-baserad kärnkraftsgenerering.

Kärnkraftsgenerering baserad på torium: Den vänstra sidan visar hur en i stort sett självförsörjande toriumreaktor skulle kunna fungera medan den högra sidan visar övergångsskedet med breederteknik för att få igång toriumprocessen. De olika stegen förklaras under siffrorna 1-5 nedan.

1 – Naturligt uran anrikas för att kunna användas i en breederreaktor. Eventuellt tillförs också plutonium som neutronkälla. Överskott av neutroner utnyttjas för att konvertera Th-232 till U-233 samt U-238 till Pu-239 (en sidoeffekt).

2 – Det bestrålade breeding-materialet tas ut och separeras från icke-önskade komponenter, vilka tas om hand för slutförvaring. U-233 samt i någon omfattning Pu-239 tjänar som energigivare och neutronkällor i en reaktor för omvandling av torium till U-233.

3 – Eventuellt spikas toriumreaktorerna med extra höganrikat U-235 (>20%). Torium tillförs som bränsle.

4 – Breedingmaterial tas ut från toriumreaktorerna, klyvbara komponenter separeras och återförs till härden för kraftgenerering och som neutronkällor för fortsatt omvandling av Th-232 till U-233.

5 – Det utbrända bränslet behandlas på lämpligt sätt och förs till slutförvar.

Kommentar: Uppenbarligen finns risk för att U-233, Pu-239 respektive höganrikat U-235 skulle kunna avledas ur processen och användas på otillbörligt sätt, vilket vore svårt att kontrollera.

RAPPORT FRÅN PREPCOM I NEW YORK

I början av maj i år sammanträdde den förberedande kommittén inför översynskonferensen av icke-spridningsavtalet (NPT) i New York för tredje gången. Med tanke på förra översynskonferensen 2005, där man inte lyckades enas om någonting som för oss närmare en värld fri från kärnvapen, är årets sammanträde av stor vikt. SLMK, tillsammans med våra internationella kollegor i IPPNW och andra representanter för det civila samhället, fanns på plats i New York för att bygga broar, lobba gentemot regeringar och driva nedrustningsarbetet framåt.

Under förberedelsekonferensens andra dag fick det civila samhällets organisationer tillfälle att lägga fram sina synpunkter och rekommendationer för delegater och kollegor. Arbetet för en omfattande kärnvapenkonvention (NWC), som har behandlats i generalförsamlingen genom Malaysia och Costa Rica, stod högt på listan av krav. Ruth Mitchell (IPPNW Australien) pekade

särskilt på nödvändigheten av förhandlingar om en kärnvapenkonvention som en central del i att stärka NPT-regimen. Genom att hänvisa till Ban Ki-moons uttalande om konventionen, i vilket han sa att en sådan skulle vara en bra utgångspunkt för förhandling, sade Ruth att konventionen är en central del av arbetet för att nå en kärnvapenfri värld.

Andra krav som framfördes av det civila samhällets organisationer handlade främst om att sänka beredskapsnivån (de-alerting), att genomdriva och ratificera CTBT och FMCT, samt att investera i förnyelsebar energi istället för kärnkraft. Alla organisationer betonade också vikten av att ta artikel VI på allvar och krävde av kärnvapenmakterna att nedrusta sina befintliga arsenaler; i en anda präglad av transparens och "good faith", allt under internationell kontroll.

Det civila samhällets representanter, liksom flera delegater, pekade också på att den nya administrationen i USA och

president Obamas positiva uttalande i Prag tidigare i år innebär en öppning för progressivt arbete. Efter lång tid av stillastående förhandlingar och motsättningar i det mellanstatliga arbetet för kärnvapennedrustning tycks dörren nu stå öppen för förändring och enighet nästa år.

SLMK:s representanter i New York passade under sammanträdet på att både medverka i NGO-events och observera staternas förhandlingar. Vi gavs också tillfälle för ett möte tillsammans med svenska delegationen på plats, med vilka vi utbytte tankar, idéer och viljor. Även om det krävs stora kompromisser och stärkt tilltro till multilaterala förhandlingar, hoppas vi på reella resultat i nedrustningens tecken under återstående del av året.

Emma Rosengren, Johannes Eldblom och Klas Lundius, på plats för SLMK i New York

Den svenska delegationen spelar en viktig roll vid Prepcom

Bilder: Klas Lundius

Bilden tagen under en genomgång med Mexikos delegation. Man var intresserad av utbildningsprogram för ungdomar tillsammans med Japan. Johannes Eldblom slängde sig fram med ett reklamblad för Lär om kärnvapen

Nuclear Weapons, Violence and Health

IPPNW-konferens Helsingfors 24-26 april 2009

Sista veckan i april arrangerade den finska IPPNW-föreningen ett europeiskt-ryskt IPPNW-möte. Medarrangörer var IPPNW Europe och Russian/CIS Region, samt Pugwash och International Peace Bureau (IPB). En av dagarna upptogs av ett symposium, *Nuclear Weapons, Violence and Health*. Vi refererar här huvudsakligen från symposiet, men att läsa finns även en beskrivning av IPPNW-styrelsens arbetssätt samt ett sammandrag av en workshop om gemensamma kampanjer mellan IPPNW Europa och IPPNW Ryssland samt OSS (Oberoende staters samväld, engelska CIS, *Commonwealth of independent states*).

Kärnvapenvinter och kärnvapensvält

Tre mycket kompetenta föreläsare höll spännande och engagerande föreläsningar om kärnvapens klimatteffekter, om hur kunskapen utvecklats sedan 1980-talets början och om kunskapsläget idag. Vi fick höra en rysk nestor inom detta forskningsområde, Alex Ginsburg från the Obuchov Institute of Atmospheric Physics, samt två amerikaner, Ira Helfand, akutmedicinare och Steven Starr, naturvetare. Vi fick se pedagogiska, ytterst tänkvärda bilder av ett kärnvapenkrigs konsekvenser. Vi kan rekommendera hemsidan www.nucleardarkness.org där du hittar dessa bilder. Martin Tondel har skrivit en kort sammanfattning av föredragen.

Nuclear winter

– vad vi vet sedan länge

I början av 1980-talet gjorde astronomen Carl Sagan det känt för allmänheten att ett fullskaligt kärnvapenkrig skulle leda till så omfattande bränder att himlen skulle förmörkas av sot. Flera vetenskapsmän hade dessförinnan genom simuleringar kommit fram till detta. Solens instrålning skulle reflekteras och temperaturen på jorden skulle sjunka dramatiskt. Vi skulle få en atomvinter som skulle vara i ett decennium eller mera.

Nuclear famine – nya rön om effekter av ett begränsat KV-krig

De senaste årens forskning har visat att det räcker med ett begränsat kärnvapenkrig för att vi ska få en dramatisk klimatpåverkan. I ett scenario har man beskrivit ett kärnvapenkrig mellan Indien och Pakistan där 100 kärnvapen av samma

storlek som bomben mot Hiroshima kommit till användning. Detta skulle leda till en global temperatursänkning på 1,25 °C. Dessutom kommer nederbörden att minska och vidare kommer 25-45% av det mot ultraviolettt ljus skyddande ozonlagret att förstöras.

En global temperatursänkning på drygt en grad kan synas liten, men den kan få dramatiska konsekvenser med så kraftigt minskade skördar att det blir utbredd svält på stora delar av jordklotet. Idag har vi inte spannmålslager för längre tid än 50 dagar. Vad händer när fattiga länder inte kan försörja sina befolkningar, när rika länder också får ont om mat och konkurrensen hårdnar om de livsmedel som trots allt kan produceras? Kommer svält att leda till nya krig?

Kärnvapenkrig

– en fråga om när, inte om

Den mänskliga faktorn kan aldrig elimineras. Enda sättet att undvika ett kärnvapenkrig är att avskaffa alla kärnvapen, innan det är försent. Förvarningstiderna om inkommande kärnvapen till USA respektive Ryssland är så korta att beslut om motattack måste tas innan verifiering av kärnvapenangreppet kunnat ske. Detta gäller naturligtvis i ännu högre grad på Indiska subkontinenten. Den mänskliga faktorn kan ha orsakat avfyrandet av kärnvapen genom t.ex. feltolkning av data från ett förmodat kärnvapenangrepp.

Om kärnvapnen får finnas kvar är frågan inte om vi får ett kärnvapenkrig utan när, enligt ekvationen:

KÄRNVAPEN + MÄNSKLIGA
FAKTORN = KÄRNVAPENKRIG

Kärnvapnen i Europa

Symposiets andra seminarium handlade om de kärnvapen som finns i Europa. Tre personer talade: Stefan Forss, Finnish Defence Academy, Xanthe Hall, IPPNW Tyskland, samt Tomas Magnusson, ordförande International Peace Bureau (IPB). I fokus var NATO:s kärnvapen i Tyskland, Nederländerna, Belgien, Italien och Turkiet. Grekland har gjort sig av med sina. Martina Grosch gjorde sammanställningen.

Kärnvapenkontroll

– vad har vi att vänta?

Forss talade om kärnvapenkontroll – att det som just nu är viktigt vad gäller kärnvapenpolitiken i världen är att kärnvapnen kommer att spela en mindre roll i USAs säkerhetspolitik; att ett nytt START-avtal mellan USA och Ryssland kommer tecknas, med förpliktelser om ytterligare nedskärningar i båda länders kärnvapenarsenaler; att det fullständiga provstoppsavtalet (CTBT) ratificeras av USA inom en relativt snar framtid och slutligen att ett nytt avtal, Fissile Material Cutoff Treaty, kommer förhandlas fram, ett avtal som förbjuder produktion av klyvbart material t.ex. höganrikat uran för användning i kärnvapen.

NATO:s kärnvapen i Europa

Hall talade om NATOs kärnvapen placerade i Europa. I Tyskland arbetar man för närvarande mycket aktivt med den nya aktionen *Vor der eigenen Türe kehren* (Sopa framför egen dörr) som del i kampanjen *Unsere Zukunft – Atomwaffenfrei* (Vår framtid – kärnvapenfri) som innebär att man fokuserar på att få bort NATOs kärnvapen placerade i Tyskland. Man tror att man f.n. är nere i några få

hundra NATO-kärnvapen i Europa och de plockas sakta men säkert bort. Det skulle vara en mycket stark signal till omvärlden för kärnvapennedrustning om NATO-kärnvapen i Europa helt togs bort.

Hur får vi till stånd en internationell konvention mot kärnvapen?

Symposiets sista del hand behandlade frågan om NWC, Nuclear Weapons Convention. Meit Krakau och Leonore Wide har gjort en sammanfattning.

Diplomatiska vägar till NWC

– A spring of hope, en hoppets vår, är det för oss i antikärnvapenrörelsen. Nu gäller det att gripa tillfället! Det sade Jayantha Dhanapala, som är ordförande i Pugwash och som tidigare varit biträdande generalsekreterare för nedrustning i FN.

Han hade fått på sin lott att besvara frågan hur man ska gå tillväga för att få till stånd en konvention mot kärnvapen, *Nuclear Weapons Convention, NWC*. I vilket forum kan man förhandla fram en kärnvapenkonvention? Vilka diplomatiska vägar står till buds? Det finns många hinder på vägen, konstaterade han. Någon form av tillägg eller ändring i *NPT* är ingen framkomlig väg. Det gäller ju att få med alla kärnvapenstater, och flera icke-officiella kärnvapenstater är inte med i *NPT*. Andra internationella organ så som Internationella Domstolen i Haag eller Internationella brottmålsdomstolen skulle inte fungera för detta ändamål. Kan *Conference on Disarmament (CD)* vara ett användbart forum? Möjligen, men Dhanapala var tveksam om de skulle klara av denna uppgift. En resolution om NWC är redan framlagd i FN av Costa Rica och Malaysia (se LMK nr 114, baksidan). Han föreslog som den kanske mest framkomliga vägen att ordna en särskild konferens sammankallad av FN:s Generalförsamling.

Verifikation av icke-spridning

Juha Rautjärvi är finsk säkerhetsrådgivare med lång erfarenhet från IAEA, där

Ira Helfand föreläser om kärnvapnens klimateffekter

Foto: Klas Lundius

han bl.a. arbetat med Sydafrika när landet avvecklade sitt kärnvapenprogram. Han talade om verifikation av nedrustning/avveckling och icke-spridning av kärnvapen.

Rautjärvi hävdade att det finns verifikationssystem med teknik och praktiska erfarenheter som kan användas för nedrustning och vapenkontroll. Ett problem är att man inom IAEA numera upphört med förtroendeskapande åtgärder och till stor del även med samtal, dialog och förhandlingar. Man har ersatt dessa med maktutövning och förhandlingsteamerna i IAEA är inte längre i arbete. Tillit och pålitliga relationer är emellertid nyckeln till framgång i förhandlingar och de måste bekräftas på nytt i varje steg i processen, framhöll Rautjärvi. Även om IAEA har ett adekvat regelverk i och med tilläggsprotokollet, måste man återupprätta förtroendet.

Unilaterala och bilaterala nedrustningssteg är viktiga vid sidan av de multilaterala. Trilaterala samtal med en tredje part kan stödja bilaterala förhandlingar (ex Finland vid verifikationsförhandlingar USA – Ryssland 1996 – 2002).

Gunnar Westberg ställde frågan till talaren om vi kan ha en värld med kärnkraft men utan kärnvapen. Svaret blev "Yes we can!" Ett leende av igenkännande drog då igenom föreläsningssalen. "Ja, vi kan visst ha en värld med kärnkraft utan kärnvapen, men det tar tid. Vi kan besluta att inte tillverka vapennära uran eller plutonium. Och vi måste kanske förändra hela vårt säkerhetstänkande och skapa trygghet på nya sätt."

IPPNW- kampanjer mot kärnvapen i Europa

På konferensens andra dag höll Caecilie Buhmann en välbesökt workshop som hade målet att försöka finna en eller flera gemensamma kampanjer mellan IPPNW Europa och IPPNW Ryssland samt OSS. Martina Grosch sammanfattar.

Vi delade upp oss i grupper efter regioner och funderade på vad vi vill jobba eller redan jobbar med i våra regioner när det kommer till kärnvapennedrustning. Sedan försökte vi hitta gemensamma nämnare och kom fram till några olika möjliga gemensamma kampanjer. Deltagarna i workshopen var överens om att det är mycket viktigt att handla nu när det gäller kärnvapenfrågan eftersom det just nu råder ett politiskt gynnsamt klimat. Man kom fram till några olika projekt där man planerar samarbete och gemensamma aktiviteter i regionerna. Man vill samarbeta kring följande: *NPT*-översynskonferensen 2010 där *SLMK* kommer att arrangera en planeringskonferens för NGO-aktiviteter i Stockholm i november 2009; samarbete kring en kärnvapenfri zon i Europa; läromaterial där Sverige har en aktiv roll i och med *Lär om kärnvapen*: dialoger med beslutsfattare; student- och läkarutbyte mellan olika länder i de olika regionerna; en karta/atlas över var i Europa och *OSS* kärnvapen och klyvbart material finns; samt slutligen *NATO*-frågan.

Styrelsemöte för IPPNW i Helsingfors

Mellan IPPNW:s världskongresser, som hålls vartannat år, leds föreningen av en styrelse, *board*, med omkring tjugo medlemmar. Denna styrelse skall enligt stadgarna sammanträda minst två gånger per år, men det blir för dyrt. I praktiken blir det en gång per år. Nu hölls ett två dagars möte i Helsingfors.

Det behövs tätare styrelsemöten. I IPPNW liksom i SLMK finns visserligen ett verkställande utskott, i IPPNW kallat *Executive Committee* (EC), som gör det mesta av arbetet, men styrelsens medlemmar borde aktiveras mera. Därför har jag och andra drivit frågan om täta, korta sammanträden på internet. Det är svårt att finna en metod som fungerar för tjugo personer. Några måste, på grund av tidskillnader, finna sig i att stiga upp mitt i natten, men alla medlemmar är ju läkare och vana vid jourarbete, så det borde inte vara ett allvarligt hinder.

IPPNW:s styrelse har gjort försök med internetsammanträden, men tekniken har visat sig vara besvärlig. Vi kommer att göra nya försök, men måste då finna ett arbetsätt som kan accepteras av dem som inte har bredbandsförbindelse.

Vi har också försökt samla in pengar till verksamheten via internet. Först etablerar man en grupp intresserade människor, minst ett tusental, som visar sig vara intresserade av de frågor vi arbetar med. Gruppkontakten kan ske via *Twitter* eller liknande. Sedan kan dessa personer lämna bidrag, kanske bara några dollar, via nätet. Metoden kräver en hel del arbete, och liksom försöken att ordna styrelsemöten via nätet hämmas utvecklingen för vår del av att vårt centrala kontor har så få anställda.

Ekonomi i IPPNW har länge varit ett bekymmer. Pengarna kommer mest från amerikanska individuella givare och enstaka fonder. På senare år har IPPNW:s ekonomi krympt kraftigt. Den aktuella internationella finansiella krisen gör att vår insamlingsverksamhet försvårats ännu mer. Vi hoppas dock att underskottet detta budgetår skall bli måttligt. Föreningen har små reserver.

Styrelsearbetet handlade i övrigt

denna gång mycket om arbetet för att få något eller några länder att *acceptera Konventionen mot kärnvapen (NWC)*, och arbeta för att detta dokument används i arbetet för en kärnvapenfri värld. Ett brev från läkare i många länder till den ryske och den amerikanske presidenten har överlämnats. I Ryssland skedde detta vid en uppmärksam presskonferens. Överhuvudtaget hade den ryska föreningen, som bl a sägs ha elva medlemmar i det ryska parlamentet, lyckats få en hel del uppmärksamhet. Vid vårt besök i november 2008 till ryska beslutsfattare överlämnade vi ett brev till premiärminister Vladimir Putin. Detta resulterade i ett långt, konkret och positivt svarsbrev från biträdande utrikesminister Sergei Ryabkov, som avslutar med en inbjudan till fortsatta kontakter.

Arbetet med *ICAN, International Campaign for the Abolition of Nuclear weapons*, fortsätter. Jag vill starkt uppmana SLMK-medlemmar att då och då titta in på hemsidan, www.icanw.org. Det kan bli mycket uppmuntrande. Arbetet mot lätta vapen, *Aiming for Prevention*, där SLMK inte alls deltar, har haft framgång trots mycket små resurser.

Styrelsemötet och konferensen präglades av "Obama-effekten": Äntligen finns där i den enda supermakten en president som inser att USA skall ta ledningen för kärnvapnens avskaffande! Men också varningar: Kärnvapenlobbyn i USA är stark och har resurser. När Obama's förhandlingar om en minskning av kärnvapnen och av deras plats i doktrinerna stöter på hinder och motgångar kommer kärnvapnens vänner att stiga fram. "Ryssarna vill inte förhandla seriöst". "Hotet från Iran gör att vi måste behålla vår nukleära överlägsenhet". Då gäller det att vi inte ger upp. President Obama och de ryska ledare som inser att även Rysslands säkerhet kräver en kärnvapenfri värld, kommer att behöva mycket stöd från "den andra supermakten", världsoptionen.

Gunnar Westberg

Member at Large IPPNW Board.

Några punkter ur brevet från vice utrikesminister Sergei A. Ryabkov, till Sergei I. Kolesnikov, co-president för IPPNW:

Den ryska politiska ledningen oroar sig för att vissa länder försöker etablera användningsområden för kärnvapen på slagfältet – kärnvapen skulle verkligen användas och inte bara tjäna till avskräckning.

Avtal fordras, inte bara muntliga överenskommelser.

De viktigaste villkoren för ett totalt avskaffande av kärnvapnen är:

- Uthålliga överenskommelser beträffande nedrustning och icke-spridning;
- Ingen unilateral utplacering av ett strategiskt missilförsvar;
- Upphörande av kapprustningen med konventionella vapen;
- Internationell strategisk stabilitet (betyder förmodligen: Ingen expansion av NATO)

Viktiga steg i arbetet:

- CTBT, alltså ratificering av avtalet mot kärnvapenprov;
- Avtal om upphörande av produktion av klyvbart material för kärnvapen;
- Tillämpning av vissa av "De tretton stegen" från NPT Rev.Com 2000.

IPPNW och Internet Om man vill gå med i en e-postgrupp, gå till: <http://ippnw.org/News/JoinEmail.html>

Aiming for Prevention: Kampanjen syftar till att minska följderna av handeldvapen. e-mail: aiming-for-prevention@googlegroups.com

Forum Diskussionsgrupp där man kan läsa eller lägga ut viktig information om kärnvapen liksom om aktiviteter: ippnwforum@googlegroups.com

IPPNW studenter Diskussionsgrupp för studenter – i första hand: ippnwstudents@googlegroups.com

Peace education Nätverk kring fredsun-dervisning: ippnwpeaceeducation@googlegroups.com

Styrelsen ippnwboard@googlegroups.com

International council För föreningens councillors och deputy councillors: ippnwcouncil@googlegroups.com

Hemsida www.ippnw.org. Här finns länkar till IPPNW affiliates – men inte direkt till deras hemsidor – till ICAN, till resurser som Learn about Nuclear Weapons.

Vidare finns IPPNW på: [Facebook.com](https://www.facebook.com/IPPNW)
[Twitter.com/IPPNW](https://twitter.com/IPPNW)
IPPNWUPDATE.WORDPRESS.COM

Amerikanska studenter hoppas på Obama

I början av april, då kärnvapnen var på allas läppar, träffades studenter och läkare i New York på den nationella SPSR-konferensen. Den 1 april hade Medvedev och Obama kommit med sitt gemensamma uttalande om ett nytt nedrustningsavtal¹ och på konferensens sista dag höll Obama sitt Pragtal om en kärnvapenfri värld². Samtidigt provsköt Nordkorea en ballistisk robot kapabel att bära en nukleär laddning. Framtidsstro, entusiasm och en enorm förväntan på president Obama präglade stämningen.

Studentkonferensen ägde rum den 3-5 april på Mount Sinai-sjukhuset, det ena av New Yorks två gigantiska universitetssjukhus och hade temat *Prescription for a Healthy and Secure Planet*. Som arrangör stod *Student Physicians for Social Responsibility* (SPSR), som är studentorganisationen till IPPNW:s amerikanska affiliate PSR. Från Sverige deltog Thomas Silfverberg, Wenjing Tao och Andreas Tolf.

Alla konferensens föreläsare talade om en ny era i amerikansk politik sedan Obama tillträdde. Efter att ha varit ute i kylan i åtta år ser fredsorganisationerna nu helt andra möjligheter. En av de mest entusiastiska talarna var Joseph Cirincione, ordförande för nedrustningsstiftelsen *Ploughshares Fund*³, som pekade på ett helt nytt amerikanskt ledarskap efter Bush-doktrinen fall. Omgiven av kunnigt folk med starkt socialt engagemang som John Holdren (vetenskaplig rådgivare) och Stephen Chu (energiminister) har presidenten tydligt markerat sina ambitioner, menade Cirincione. Medvedevs och Obamas gemensamma uttalande den 1 april var enligt honom helt banbrytande genom sin tydliga politiska vilja, både vad gäller uttalandets disposition och ordval. Ledarna talar nu om att *uppnå* ("achieve") en kärnvapenfri värld, inte att *sträva efter* eller *arbeta för* detta mål. "Words matter."

Iran-frågan belystes från flera håll med en paneldebatt mellan Jill Parillo från PSR och Patrick Disney från *National Iranian American Council*. Trots att hotbilden från Iran beskrevs på olika sätt var båda överens om att tystnad länderna emellan inte gagnar någon och att isolering av Iran inte är en framkomlig väg. Som bekant har Obama öppnat för

en mer direkt kommunikation mellan USA och Iran. Bara genom att kalla landet vid dess officiella namn, *Islamic Republic of Iran*, har han gett Iran ett erkännande och visat en respekt som inte var tänkbar under George W. Bushs tid som president. Frågan om Irans hot eller icke-hot hängde lite i luften under konferensen. Några studenter uttryckte öppet sin misstro till landet och dess dolda avsikter. Andra uttryckte solidaritet med det iranska folket. En student med persiskt påbrå tyckte att USA borde visa ett större mått av självrannsakan innan man lade sig i andra länders politik. Vikten av bättre förbindelser med landet var dock någonting som de flesta verkade vara överens om.

Tidigt på morgonen den 5 april skulle Obama hålla talet i Prag om en kärnvapenfri värld och förväntningarna var enorma. På morgonen presenterades talet av Tova Fuller, en av arrangörerna från SPSR. Tyvärr grumlades glädjen av Nordkoreas provokation som inträffat samma morgon och flera av de amerikanska studenterna hade dessutom förväntat sig mer av Obama. Att han talade om missilförsvaret som ett nödvändigt skydd mot ett nukleärt Iran och att planerna på detta låg fast, väckte mångas besvikelse.⁴ Desto mer glädjande var att han betonade betydelsen av ett amerikanskt deltagande i det fullständiga provstoppsavtalet⁵ (CTBT) och vikten av att stärka icke-spridningsavtalet⁶ (NPT).

NPT var också huvudämnet för en av de workshops som de svenska studenterna arrangerade, utformat som ett rollspel mellan olika parter under översynskonferensen i New York 2010. Workshop-deltagarna, som spelade USA/NATO, Ryssland, Iran, och frivil-

ligorganisationer, fick känna på hur svårt det är att finna gemensamma lösningar och att samtidigt bevaka sina egna länders eller organisationers intressen.

Tillfrågad om vad som höll honom vaken om nätterna hade Obama, enligt Cirincione, i tur och ordning svarat finanskrisen, situationen i Afghanistan och Pakistan, kärnvapnen samt den globala uppvärmningen. Kärnvapnedrustningen, som länge varit bannlyst från den politiska dagordningen har nu åter blivit en av de centrala frågorna och förväntningarna inför nästa års översynskonferens är skyhöga. Joseph Cirinciones budskap till studenterna var att sluta upp bakom sin president, så att han känner opinionen i ryggen – handlingens tid är nu!

Andreas Tolf

¹ Obama och Medvedes gemensamma uttalande, 1 april 2009: http://www.wagingpeace.org/articles/2009/04/01_obama_medvedev_statement.php

² Obamas tal i Prag, 5 april 2009: <http://i.usatoday.net/news/TheOval/Obama-in-Prague-4-5-2009.pdf>

³ Ploughshares Funds hemsida: www.ploughshares.org

⁴ Ur Obamas Pragtal: "As long as the threat from Iran persists, we intend to go forward with a missile defense system [...]"

⁵ Ur Obamas Pragtal: "To achieve a global ban on nuclear testing, my Administration will immediately and aggressively pursue U.S. ratification of the Comprehensive Test Ban Treaty."

⁶ Ur Obamas Pragtal: "[T]ogether, we will strengthen the nuclear Non-Proliferation Treaty as a basis for cooperation."

Fortsättning från sid 5.

Kärnvapnen i NATO och NPT

Under 2010 kommer representanter för nästan 200 länder att samlas för att uppdatera icke-spridningsavtalet NPT (se ovan). Enligt NPT ska kärnvapenmakterna seriöst arbeta för en nedrustning av kärnvapnen men allt tyder på att NATO kommer att behålla kärnvapnen som en viktig del av strategin i Europa och

annorstädes.

The Future of Nuclear Weapons in NATO
www.sipri.org

Maj i kärnvapnens historia

Detta skrivs i början av maj och den utmärkta hemsidan *Atomic Archive* blickar tillbaka till maj månad under olika år. Här några majhändelser:

1940: Norge ockuperas av tyska trupper som får kontroll över världens enda

anläggning för produktion av tungt vatten.

1957: Den första brittiska vätebomben exploderad på Julön i Stilla Havet.

1974: Indien sprängde en 8 kilotons atombomb i Rajastanöknen.

1998: Indien genomför 3 kärnvapenprov, de första på 24 år. Ett av vapnen är termonukleärt (vätebomb). Pakistan svarar med 6 kärnvapenprov 28-30 maj.

www.atomicarchive.com

MINNESORD SVEN HELLMAN

Förre överingenjören Sven Hellman, Tullinge, har efter en tids sjukdom stilla insomnat i en ålder av 81 år. Hans närmaste är barnen Elsa, Bengt och Anna samt nära vännen Kajsa Tengné med familjer.

Sven Hellman växte upp i Kalmar och tog studentexamen där 1946. Han blev civilingenjör i Stockholm vid Tekniska Högskolan och anställdes sen vid Forsvarets Forskningsanstalt FOA och dess försöksstation i Grindsjön. I början av 60-talet flyttade han till FOA:s nybildade avdelning för operationsanalys. Som en ledande expert på strategisk försvarsplanering medverkade Hellman i de återkommande parlamentariska försvarsutredningarna. Från början av 80-talet till sin pensionering 1994 tjänstgjorde han inom Försvarsdepartementet.

Genom Centralförbundet Folk och Försvar föreläste Sven under många år och var också redaktör för debattböcker om försvarspolitik.

Sven var den första ordföranden i föreningen Ingenjörer mot Kärnvapen, SIMK, som bildades år 1982. I samarbetet med andra yrkesgrupper mot kärnvapen spelade Sven en viktig roll inom opinionsbildning för en kärnvapenfri värld. Han deltog också i föreningens arbete för omställning av militär industri i Baltikum till civil produktion.

Sven var också aktiv sekreterare i Svenska Pugwashgruppen inom Internationella Pugwashrörelsen. Denna startades genom det sk Einstein-Russellmanifestet 1955 med en uppmaning till forskarvärlden att bidra till kärnvapenedrustning. Han organiserade Pugwash stora konferens på Hasseludden 1993 och andra konferenser och kunde med stolthet se när organisationen tilldelades Nobels fredspris två år senare.

Tidigt blev han aktiv i Akademiska Folkdanslaget och träffade där sin blivande hustru Ulla. Ett fritidsintresse var sommarstugan och båtarna på Yxlö. Efter hustruns död 1994 flyttade Sven till en pensionärstillvaro i Tullinge, där han blev aktiv inom pensionärsföreningen Botkyrka SPF.

Sven Hellman hade stor överblick över sitt expertområde och över säkerhetspolitiken. Han var lägmäld men hans föredragningar och argument vägde tungt. Med stor säkerhet och personlig integritet lät han sig inte låna sig till politisk opportunist. Sven var en hjälpsam och noggrann man som alla lyssnade på, med mer inflytande än han själv skulle erkänna. Så var också blygsamheten ett av hans många tilltalande kännetecken.

Jan Prawitz, f d kollega, Gunnar Bengtsson och Stefan Björnson, f d ordf i Svenska Ingenjörer mot Kärnvapen, Bengt Gustafsson och Kerstin Lindahl-Kiessling, f d ordf i Svenska Pugwashgruppen

Du kan förhindra ett kärnvapenkrig!

Nu har du chansen...

...att påverka världens ledare inför FN-mötet 2010 om icke-spridningsavtalet!

Nu kräver Sveriges folk att vår regering ska arbeta fram en konkret handlingsplan inför FN-mötet 2010 om icke-spridningsavtalet!

Budkavlen

går genom Sveriges 290 kommuner. För att sprida information till allmänheten, media, riksdag och regering om möjligheten att förhindra ett kärnvapenkrig!

Grupper bildas i alla kommuner för att en lördag kl 5 i 12 hålla en manifestation:

Verkställ nedrustningen av kärnvapen

Namnlistor undertecknas.

Regeringen måste känna trycket underifrån.

En kärnvapenfri värld är möjlig!

Det beror på dig och mig!

Kan du bli eller känner du någon som kan vara kontaktperson i er kommun

Kontakta:

Kvinnor för fred & Norra Hälsinglands FN-förening

Inger Holmlund

Hamnvägen 32, 820 76 Jättendal

Tel: 0652 - 161 70

e-mail: holmlundinger@hotmail.com

Verktygen finns redan, men de måste också tillämpas!

Canberrareporten

Rapporten rekommenderar i sex konkreta steg hur det akuta kärnvapenhotet kan avvecklas.

Idag har världen ca 27.000 kärnvapen varav 12.000 osäkrade som kan avfyras inom två minuter.

Blixrapporten

Punkt för punkt rekommenderar Weapons of Mass Destruction Commission 2006 (WMDC) hur man kan befria världen från kärnvapen, biologiska- och kemiska vapen.

Mer info se: www.wmdcommission.org

Non Proliferation Treaty (NPT-avtalet, icke-spridningsavtalet)

13 punkter som säkrar internationell stabilitet och oförminskad säkerhet har redan undertecknats.

Mayors for peace

Borgmästare i 2 277 städer i 129 länder kräver kärnvapenfria zoner och en kärnvapenfri värld år 2020.

Mer info se: www.abolition2000europe.org

Vi kräver en kärnvapenfri värld!

Följande organisationer stödjer projektet Budkavlen

Kvinnor för fred | FN-föreningar | Läkare mot kärnvapen

Yrkesgrupper mot kärnvapen | Framtiden i Våra Händer

Internationella Kvinnoförbundet för fred och frihet

Svenska freds- och skiljedomsföreningen | Skrota Kärnvapen

Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen | UNIFEM

Miljöförbundet Jordens Vänner | Green Cross Sweden

Medlemmar i många folkrörelser & enskilda

*Kvinnor
för fred*

Kvinnor för fred & Norra Hälsinglands FN-förening

Inger Holmlund

Hamnvägen 32, 820 76 Jättendal

Tel: 0652 - 161 70

e-mail: holmlundinger@hotmail.com

The Strangest Dream

En film om Joseph Rotblat, Pugwashrörelsens grundare

Dokumentärfilmen *The Strangest Dream*, regisserad av Eric Bednarski för National Film Board of Canada, hade USA-premiär under det förberedande sammanträdet inför översynskonferensen av icke-spridningsavtalet i New York 2010. Sergio Duarte, *UN High Representative for Disarmament* samt *Pugwash President* Jayantha Dhanapala, höll öppningsanförande och presenterade filmerna.

The Strangest Dream porträtterar Joseph Rotblats liv och kamp. Samtidigt sätter den in Pugwash som en central aktör i det internationella arbetet för kärnvapennedrustning, och presenterar den vetenskapliga och politiska historia som har lett fram till såväl utvecklingen av atombomben som kampen för dess avskaffande.

Vidare sätter filmen på ett effektivt sätt kärnvapennedrustning i relation till mänskligheten, vetenskapen och livet. Genom att berätta historien om överlevare från de två kärnvapenbombningarna, samt genom att understryka konsekvenserna av Bush-erans aggressiva kärnvapenpolicy, ger filmen tittaren en mångfacetterad bild av mänskliga såväl som mellanstatliga aspekter på kärnvapnens destruktiva roll idag. Filmens budskap till sammanträdets deltagare, uttryckt med Rotblats egna ord, är tydligt: "If you want peace, prepare for peace."¹

Emma Rosengren

¹ Uttrycket är en parafraas på ett uttryck från romartiden: Si vis pacem, para bellum – om du önskar fred, förbered dig för krig.

Forskare och ingenjörer mot kärnvapen

Föreningen verkar för en kärnvapenfrivärld genom att informera om kärnvapen och effekterna av kärnvapenkrig samt genom opinionsbildning. Föreningen erbjuder medlemskap till forskare och ingenjörer som vill stödja föreningens syften. Medlemskap fås genom att betala årsavgift (160 kr, resp 80 kr för studerande) till Pg 220603-5.

Ordförande

Nicholas Etherden · 031-299920
n_etherden@hotmail.com

Ledamöter

Stefan Andersson, Lund
Stefan Björnson, Nynäshamn
Bo Höörgren, Malmö
Lars Ingelstam, Stockholm

Lars Rydén, Uppsala
Neri Voghera, Stockholm
www.sweseana.org
info@sweseana.org
Box 16365
10327 Stockholm

DLMK:s bestyrelse

Formand:

Povl Revsbech
Langdalsvej 40, 8220 Brabrand
Tlf. 86 26 47 17
E-mail: revsbech@dadlnet.dk

Bestyrelsesmedlem:

Anton Aggernæs
Godthåbsvej 22, 4. tv
2000 Frederiksberg
Tlf. 38 34 35 07
E-mail: aggernaes.a@dadlnet.dk

Deputy councillor:

Jacob Obbekjær
Lundedammen 42, 2605 Brøndby
Tlf. 36 75 13 10
E-mail: obbekjar@dadlnet.dk

Deputy councillor, redaktør:

Klaus Arnung
Kæmpehøjvej 3, 2950 Vedbæk
Tlf. 45 66 11 81
E-mail: k.arnung@dadlnet.dk

Kasserer:

Niels Dahm
Hovedvej 14, Avernakø, 5600 Fåborg
Tlf. 62 61 83 61
E-mail: dahm@avernak.dk

International councillor:

Cæcilie Bock Buhmann
Refnæsgade 53, 3. tv
2200 København N
Mobil-tlf. 26 18 95 06
E-mail: cbuhmann2002@yahoo.com

DLMK:s sekretariat:

c/o Povl Revsbech
Tlf. 86 26 47 17
E-mail: revsbech@dadlnet.dk
Medlemskab opnås ved indbetaling af årskontingent på Giro 8 03 91 00
300 Dkr for læger og pensionister
100 Dkr for studenter
200 Dkr for støttemedlemmer
DLMKs hjemmeside: www.dlmk.dk

SLMK:s STYRELSE 2008 – 2009

Ordförande: **Jan Larsson**, Linnégatan 2H, 753 32 Uppsala,
tel 018-14 62 12, mobiltel 0730-722 588
e-post: jan.larsson@slmk.org

Sekreterare: **Meit Krakau**, Danarövägen 19,
182 56 Danderyd, tel 08-753 13 50,
e-post: meit.krakau@slmk.org

Vice ordf: **Frida Sundberg**, Norra Ågatan 5B,
416 49 Göteborg, tel 031-700 88 08,
e-post: frida.sundberg@slmk.org

Medlem av **Gunnar Westberg**, Solbänkgatan 9,
IPPNWs 413 19 Göteborg, tel. 031-82 86 92 (b),
styrelse. mobiltel 0762-17 30 23
Tidigare e-post: gunnar.westberg@slmk.org
Co-president

Leonore Wide, Syrenparken 23,
133 35 Saltsjöbaden, tel 08-717 65 17,
e-post: leonore.wide@slmk.org

ÖVRIGA

ORDINARIE

Hans Levander,

Vårdkasvägen 11, 756 55 Uppsala,
tel 018-32 43 47, fax 018-32 00 84,
e-post: hans.levander@slmk.org

Martin Tondel, Lekparksvägen 2,
582 75 Linköping, tel 013-39 64 74,
e-post: martin.tondel@slmk.org

Vendela Englund-Burnett,
Mimergatan 13, 654 60 Karlstad,
tel + fax 054-21 29 42,
e-post: vendela@slmk.org

Martina Grosch,

Erikstorpsgränd 6, 4 v, 217 54 Malmö
mobiltel 0762-48 28 46,
e-post: martina.grosch@slmk.org

Monika Palmgren,

Slottsvägen 6, 169 69 Solna,
tel 08-578 354 28 (a), e-post: monika.
palmgren@slmk.org

Johannes Norberg,

Fysikgränd 33:310, 907 31 Umeå,
tel 090-19 20 33, mobiltel 070-275 42 22,
e-post: johannes.norberg@slmk.org

Thomas Silfverberg,

Sjukhusbacken 24, 118 61 Stockholm,
tel 073-581 71 34, e-post: thomas.silfver-
berg@slmk.org

Åsa Lindström (studentrepresentant),
Pedagoggränd 11 G, 3, 907 30 Umeå,
tel 090-77 60 26, mobiltel 073-663 11 40
e-post: aasalin@yahoo.se

SUPPLEANTER

Gösta Alfvén,

Svartensgatan 20, 116 20 Stockholm,
tel 08-643 47 02 + fax efter telefonanmälan
e-post: gosta.alfven@slmk.org

Camilla Mattsson,

Engelbrektsgränd 28 B, 3 tr,
771 30 Ludvika, mobiltel 073-369 79 93
e-post: camilla.mattsson@slmk.org

Bengt Lindell (IT-ansvarig),

Bättre Tidens Gränd 18, 393 59 Kalmar,
tel + fax 0480-201 84,
mobiltel 070-647 23 47
e-post: bentg.lindell@slmk.org

Anneli Schmauch,

Språkgränd 1, 907 33 Umeå,
tel 090-19 91 48, fax 090-785 17 17 (a),
e-post: anneli.schmauch@slmk.org

Mats Hogmark,

Mariebergsvägen 8, 791 50 Falun,
tel 023-138 18, mobiltel 0709-515 272,
e-post: mats.hogmark@slmk.org

Christina Vigre Lundius,

Håkantorpsmölla,
284 91 Perstorp, tel 0435-347 31,
e-post: christina.vigre.lundius@slmk.org

Nelli Jonasson-Filippova,

Madlyckeavägen 24,
542 32 Mariestad, tel 0501-474 62,
e-post: nelli@slmk.org

Erland Richardson,

Ploggatan 14, 116 34 Stockholm,
tel 070-218 76 07
e-post: erland.richardson@gmail.com

John Henriksson,

Järnvägsgatan 17, 82443 Hudiksvall
tel 0650 - 31195
e-post: john.henriksson@slmk.org

Andreas Tolf (studentsuppleant),
Pedagoggränd 3 F, 90730 Umeå,
tel 070 - 636 3834
e-post: andreas.tolf@slmk.org

REVISION

Auktoriserad revisor

Jan Anders Nilsson,

Öhrlings PricewaterhouseCoopers,
Box 1215, 251 12 Helsingborg,
tel 042-37 72 00,
e-post: jan-anders.nilsson@se.pwc.com

Auktoriserad revisor, suppleant

Jonas Grahn,

Öhrlings PricewaterhouseCoopers,
Torsgatan 21, 113 97 Stockholm,
tel 08-555 330 00,
e-post: jonas.grahn@se.pwc.com

Föreningsrevisor

Marianne Grapengiesser,

Amerikagatan 4, 414 63 Göteborg,
tel 031-14 66 62, landet 0499-222 95
e-post: marianne.grapengiesser@comhem.se

Föreningsrevisor, suppleant

Kristina Olofsson,

Varvsgatan 3b, 824 50 Hudiksvall,
tel 0650-102 56,
e-post: kristina.olofsson@slmk.org

KASSÖR OCH KANSLICHEF:

Klas Lundius,

Håkantorpsmölla, 284 91 Perstorp,
tel 0435-351 58, mobiltel 070-520 83 58
e-post: klas.lundius@slmk.org

Valberedning:

Karin Stenstedt (sammankallande),
Alviksvägen 17, 167 53 Bromma, tel 08-25 56 38,
e-post: karin.stenstedt@slmk.org

Carin Odhner,

Sturevägen 30, 182 74 Stocksund, tel, 08-755 50 29, e-post: carin.odhner@telia.com

Karin Svensson

 (studentrepresentant),

Mariehemsvägen 17 B, 906 53 Umeå, mobiltel 0735-80 75 40,
e-post: iku_karin@yahoo.se

Lägesrapport från SLMK:s delegation i FN

Just före pressläggning kom en kort rapport, skriven under det pågående mötet med förberedande kommittén för icke-spridningsavtalet, Non-Proliferation Treaty Preparatory Committee, 4-15 maj.

Tre SLMK-representanter finns i New York: Emma Rosengren, Johannes Eldblom och Klas Lundius.

I vanlig ordning rapporterar Reaching Critical Will på sin hemsida www.reachingcriticalwill.org. Emma har lagt in flera rapporter där. Stämningen är helt annorlunda än vid tidigare PrepComs och RevCons och ett bevis för det är ju att man redan nu har en agenda för Review Conference (RevCon) 2010 som bygger på den från 2000 och en utsedd ordförande. Detta var det minimikrav som det talades om vid SLMK:s möte med UD. Detta har man nu fått igenom och andra framgångar blir extra bonus.

I går kväll hade vi ett möte med den svenska delegationen. Man poängterade att det är oerhört viktigt med en lyckad PrepCom då RevCon 2010 kommer att innehålla en väldig massa mer som skall behandlas. Perioden fram till RevCon måste även en massa andra frågor lösas. CTBT är naturligtvis en. Vi skall träffas igen i Stockholm den 27 maj och sen lämpligen innan första kommittén sammanträder i höst.

Vi har som vanligt en mängd andra NGO-aktiviteter som pågår i varje stund och som vanligt har vi tillgång till ett mycket litet rum i källarplanet där vi inte får plats och där luften inte räcker till. Det är skandalöst med tanke på hur mycket energi som läggs på detta.

*Hälsningar från Klas
En utförligare rapport finns
på sid 15*

Emma Rosengren och Johannes Eldblom, två av SLMK:s representanter vid NPT PrepCom, utanför FN-högkvarteret i New York. Den tredje, Klas Lundius, tog bilden.